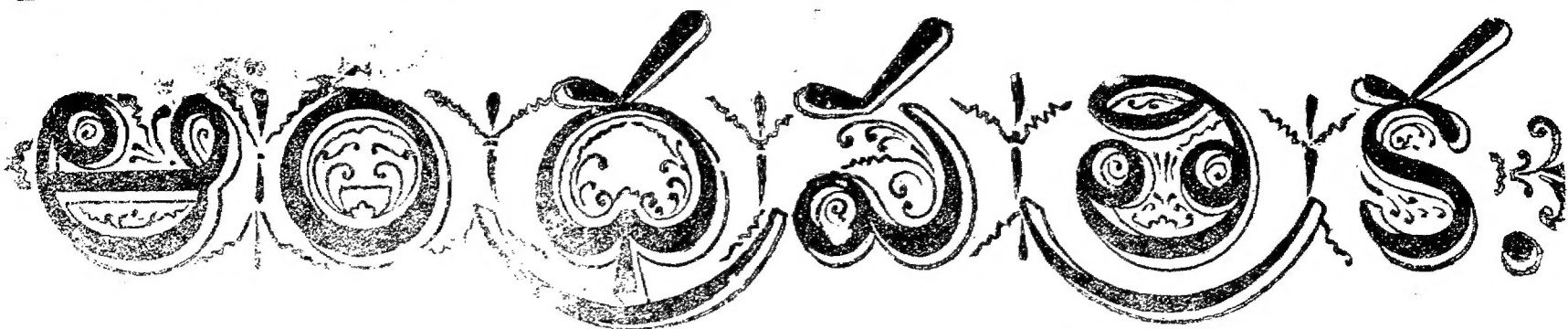

Register No. M. 1118

Post Box No. 212.

Telephone No. 544

310498 వ్ర తి ది న ము ప క టి ం ప (బ డు ను

Vol. 8.

జెన్మ పట్టణము 1923 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 15-వ తేది గురువారము

No 65

సంపుటము ౯

ఈ పత్రిక సామాజిక సంక్షేమము, మాఖిమాస బహుళ అమావస్య ౧౩.

సంచిక ౨౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయముగలది. ఇది శరీరమునందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను దీనిని అమ్మకము చేయుచున్నవారు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీ మా ను ం ద ర ము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయ్య చ్చ ము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు వృద్ధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి వైజా గారం డేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మూత్రముల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మునలు 6 సీసాలవరకు యూ 1-4-0

మీ లోకమయహర కస్తూరిమాత్రములను మీకు తెలిపి ఇవ్వబడును. ఇవి మిగిలిన వాటి కంటె ఎక్కువగా ఉంటుంది.

మీ లోకమయహర కస్తూరిమాత్రములను ఆంద్రపత్రికా కార్యాలయము లేక వాడకమును ముఖ్యముగా లోకమయహర కస్తూరిమాత్రములను ఎంతగానూ నుండియున్నను మాయనగును. ఇట్లుమే 6 బుద్ధులు గుఱువు.

ఎన్. పార్థసారథి ఆశ్రయంగాను, ఏటాను, వైద్యులు ఆందు లో వైద్యులు.

బాల సుఖోదయ ఇది విద్వలకు కలెక్షన్లు. (శ్రీమత్తెన మూలకములనుండి కాస్తూరి) కమిగా తెలుసుకోవలసింది.

నది. తీర్థకర్త, ఒకటి కంటే ఎక్కువ, భేదము, తీర్థపులు, తీర్థ, చిక్కెపోవులు, నివారణ, ముందుకు మొదలగు

వాటిని పోగొట్టి మంచినున్న పుష్టిచిచ్చును, 20 నిమిషముల సరిపోవు పోషకము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0. రు 2 లు పోషకములనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక కార్యాలయము ఇనాం.

నెం 188 వైద్యులగుండే అందరినీ నుండిగలగును. వి. పి. చరణ ముద్రానుండి పంపబడవు. పాశ్చాత్య వైద్యుల వంటివారు శ్రీ శివారాధన వైద్యశాల మొదలు. (1)

నూతన పట్టువస్త్రముల పావు

ఇప్పుడే తెరవబడినది

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు, కంచి మొదలగు స్థలములనుండి పలురకముల పట్టుబిళ్ళలను కొత్తగా తెప్పించియున్నాము.

ఇదిగాక పురుషులకు కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, టీషులు, స్త్రీలకు కావలసిన పట్టు జువీలు సాదాలోను, గీతలలోను అనేక రకముల లో గలవు.

మిక్కిలి ధరలు (శ్రీమత్తెన)

సత్రామ్ దాస్ కిషన్ చంద్రు

మద్రాసు సిల్క్ ఎంపోరియం

31, 32, రత్నబజారు, మద్రాసు

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

తెలుగుజాతికి తమకుమీ ఈ వైద్యమును వాడిన విషమును తీసివేయబడుటగాని వాడు ను పూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకెట్టు రు. 0-8-0 సీసా 0-6-0, 4 పాకెట్టులను వారికి వృద్ధాప్రయోగం. 1 పాకెట్ ప్యాకెట్టు రు. 0-1 ఇనాం.

చిరునామునింగు రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

చిరునామునింగు రాజలక్ష్మీ కంపెనీ, (1) కిచ్చుటకు నంబులవారు పిల్లి, మద్రాసు

బిసెంటు గారి డిలీనమా వేశము

దిక్కులు ప్రాగినదే కడకేమైనది?

13-వ తేదీనాటి వర్య

రంగాచారిగారి ప్రసంగము

ప్రావిజన్ ఎక్స్‌క్యూటివ్ కమిటీవారు తయారుచేసిన సంస్కరణముల విధానము చర్చించబడెను. రంగాచారిగారు యీ విధానము విశదపరచిరి. పిమ్మట కొందరు ప్రసంగించిరి. ఈ ప్రసంగములవలన సమావేశము ఉద్దేశములనుగూర్చి సభ్యులకు విస్పష్టమగు భిప్రాములు లేవని కనబడును. రంగాచారిగారు హిందూదేశము డిలీషన్ కావలసిన అనంతరము దుండవలెనను విషయము ఏపరిపాలనావిధానమున కైనను ఆధారముగా నుండవలెనని. మరియు మన పాలనద్ధతి యిప్పుడున్న దానివైన పరిణామము కావలెను. ఈ రెండువిషయములను గమనించుచు మన పాలన విధానమును నిర్ధారణ చేయువలెను. ఇతర దోమరియనులవలెనే రాజుగారిపదవి యంగీకరింపబడును. ఇండియా ప్రభుత్వము గవర్నరుజనరలు, కానసభలకు జవాబుదారిగానుండు ఆరిగ్ మంత్రివర్గముతో కూడియుండును. పెండ్లిలు గవర్నరు మెంటులో డియార్లీ (బాధ్యతవిధిజన)యందు ఉండదు. కానసభల యిప్పటివలెనే కాన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్, ఎక్స్‌క్యూటివ్ యుండవలెను. దోమరియనుల పదవి లభించివున్న స్టేట్ కౌన్సిలుకు విదేశాంగ వ్యవహారములలో యేకాధికారమును ఉండదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకును స్వదేశ సంస్థానములకును సంబంధము విషయమై ప్రభాగ్ని పాతమును, ముఖ్యముగ సంస్థానములలో ప్రజల యభిప్రాయమును తెలిసికొనవలెను. ఈ సమస్య 1924 లో ఒక కమిషన్ ను ఏర్పాటుచేయుటకు నిలగెను. నైస్యము వైస్రాయిగారి యధీనముండే యుండవలెను. కాని భారతీయ ఉద్యోగులతో నిండగనే వారియధికారము నుండి తొలగింపవలెను. నావికదళము విషయమై యీ ప్రశ్న సామాజ్యమంతటికి నిశ్చయించి గావున సామాజ్యమంతయు పెట్టు నిర్ధారణ చేసినను హిందూదేశ మంగీకరించును. మనదేశములో న్యాయవిషయమున న్యాయోక్త్యముల (ఎక్స్‌క్లూజివుస్ లోకడెన్) ఉన్నత (సుప్రీము) న్యాయస్థాన ముండవలెను. అల్పసంఖ్యాకుల సమస్య అలాచ న్నియును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు పూర్తి న్యాయోక్త్యమును పొందవలెను. పీటికార్యనిర్వాహకవర్గము కానసభినిగూర్చి వర్గములకు జవాబుదారిగా నుండవలెను. అక్విట్టునుగల సమస్యలను విచారించుటకు ప్రత్యేకముగా కమిటీను నియోగించవలెనని రంగాచారిగారు చెప్పిరి. ఈ విచారింప వలసిన యంశములు: (1) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు కేంద్ర ప్రభుత్వము-పీటియందు సంస్కరణము తెల్పుపరచేయు నదియు పరిశోధించి లోపములను గనుగొని యెంతవరకు ప్రతిష్ఠి విధానము కలన ప్రయోజనము కల దోకనగొనుట (2) సంస్కరణమును పరిశీలించి నైస్యముభారతీయముగా చేయుట కొక విధానమును తయారుచేయుట (3) కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధికారముల విధిజన (4) ప్రభుత్వోద్యోగములను భారతీయులకిచ్చుట (5) వైస్రాయి, జన్నలు (6) ఉన్నత న్యాయస్థానము నిర్మాణపద్ధతి, ఈ కమిటీలు గభ పెండ్లిలో కొన్నింటిని తమ నివేదికల సంపాదన, సాంకేతికరి విషయమునా రిండియాకు రావలసిన యవసరము లేకుండగ ఒక పాలనవిధానమును బయలుపరచి తయారుచేయుట యత్నించుచున్నామని రంగాచారిగారు పన్నాసాంతయన చెప్పిరి.

గిన్నాలగారు

గిన్నాలగారు ఒక శ్రోత్రపాలన విధానము తయారు చేయుటకు బయలు పడియూ ప్రభుత్వ చట్టమును పూర్తిగ నుపయోగపడవని బాగుండునని చెప్పిరి. బ్రిటిషువారు వ్యవహారములు వారిచ్చిరి చక్కగా నుపయోగ పడుపరచినది నమ్మినగాని అధికముగా రోగినను యివ్వరు. రాజ్యాంగమంతి కడవిని ముఖ్యముగా విచారించవలెను. ముందు పెడలో గవర్నరు మెంటుకును పేరుపడుట కిష్టము బర్మానంటి రాష్ట్రముల కట్టి సంబంధముండవలెనో యాచింపవలెను.

డాక్టరు స్వపూగారు రంగాచారిగారు పాలనావిధానమును తయారుచేయుటకు కాక వారి యుద్దేశములను విశదపఱచుటకే సమావేశమైనది జవాబు చెప్పిరి. సంస్కరణముల పనిని విచారించుటకు నియమించబడు కమిటీ ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము దాని ఆములను చాటిపెట్టు ఉపయోగపడుచుండును. వియమించబడుచున్నదని స్వపూగారు పలికిరి. రాజ్యాంగ్రితినిగూర్చి తెప్పజుండుటకు కారణము దోమియనుల పాములో వలసరాజ్యముల రాజ్యాంగమంతిపేరు కానరాన్తి

మాహానీగారు

ఆచార్య మాహానీగారు దోమియను పదవికి వ్యతిరేక నియమించుట ముఖ్యవిషయమును విశదపరచితిమనియు, దానిని వారి కార్యక్రమమునం దివద్దవలెనని నుడిచిరి.

జె. యన్. ముఖర్జీగారు

బ్రిటిషు పార్లమెంటు జోక్యముకల్గివున్నందున వారి కార్యక్రమములో నూచింపవలెనని జె. యన్. ముఖర్జీగారు చెప్పిరి.

చాదరీగారు

ఈ సభయద్దేశము ముందొక అధికారముతో నూడిన సభ సమకూడి ఒక పాలనవిధానమును తయారుచేసి యిదిగలగా ఆస్ట్రేలియా గావించినట్లు దాని నాంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకు సమర్పించుట యని జె. చాదరీగారు తెల్పిరి.

గోకర్ నాథ మిస్రాగారు

గోకర్ నాథ మిస్రాగారు తమ నియోజకవర్గమునకు సభా ఫలితమేమని తెలుపుటయో తమకు తెలియదనిరి.

శామల్ దాసుగారు

లాలుభాయ్ కావల్ దాస్ గారు స్టేట్ కౌన్సిలు సభ్యులగు వారు కానసభినిగూర్చి రెండుగా విభజింపబడియుండవలెనని కోరినయెడల స్టేట్ కౌన్సిలుకు కోశాధికార మివ్వవలెననియు లేదా దానిని రద్దుచేయవలెననియు చెప్పిరి.

డాక్టరు గౌరుగారు

డాక్టరు గౌరుగారు రాజ్యాంగమంతి తమకున్న తనీకి, ఆజ్ఞాపించునధికారములు ఇండియా ప్రభుత్వమునకిచ్చివేసి సంస్కరణచట్టమును విస్తరింపజేయుచు వారిచ్చిన వాగ్దానమును సెరవేర్చితింవలెనని కట్టుపట్టవలె ననిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము రాష్ట్రీయలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మివ్వవలెను. దీనికి అప్ప అంగీకరించుచున్నది. అల్బుర్ రహిం, సార్ ప్రజ్ఞాఫాన్ గుజరానాన్ సింగుగారు

అల్పసంఖ్యాకుల సమస్య ముందు పరిష్కారము కావలెననియు, దీనిని విడిచి పుచ్చినయెడల నితరవిషయములందు వారి ప్రయత్నములు విఫలములగుననియు, మహమ్మదీయులు, కమ్మలు మున్నగు అల్పసంఖ్యాకులు మున్నందు తమ హక్కులను గాపాడుకొన గొరుడుననియు అల్బుర్ రహిం, సార్ ప్రజ్ఞాఫాన్, సర్ గుజ్జాన్ సింగ్ గారు పలికిరి.

బి. యన్ మిస్రాగారు

రాష్ట్రీయలు భావ నుబట్టి విభజింపబడవలెననియు, బ్రహ్మ ముట్లాడునా రొక రాష్ట్రీయగ కూర్చుబడవలెననియు ఉత్కల వాస్తవ్యులు బి. యన్. మిస్రాగారు చెప్పిరి

బిసెంటుగారు

బిసెంటుగారు జమ్మ దాస్ ద్వారకదాసుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. డాక్టర్ బిసెంటుగారు యీ సభ ఉద్దేశములను మాత్రము నిర్ధారణ చేయుననియు, యీ ఉద్దేశములను సెరవేర్చుటకు ఒక శ్రోత్ర పాలనవిధాన మవసరమై ప్రస్తుతవిధానమునకు సెరవేర్చుకో కన్పెన్న నే నిర్ధారణచేయుననియు విశదముచేసి చెప్పిరి.

జమ్మ దాస్ గారు

జమ్మ దాస్ గారు యీ సభలో వారికోర్కెలను తీర్చుకొనుచున్నది, ఈ కోర్కెల ఆధారముపై నియోజకవర్గముల ఆదేశమును (మేంజేటును) కైకొందు మరియు, అధిక సంఖ్యాకుల విశ్వాసమునకు తాము పాత్రులైనయెడల సమావేశమై ఒక పాలనవిధానమును తయారుచేయుచున్నదియు చెప్పిరి. గం 1-30 కు సభ నిలుపుచేయుచుండెను.

తీర్మానములు

సంస్కరణముల విధానము

ఫలహారాంతరము ఎక్స్‌క్యూటివ్ కమిటీవారు తయారు చేసిన సంస్కరణముల విధానముపై తీర్మానములు గావించబడెను. ఈవిధానమును సభ్యులు వివరముగా విచారణచేయుటకు డగ్లస్ దీనిపై భిప్రామును వెల్పుటకు జోషిగారును, ఇతరులును అడ్డుపెట్టిరి. కాని సభ డేశమునకు మార్గమును జూపుట యవసరము కావున యెన్నికలందుపయోగపడుటకు ఈ విధానము ప్రకటింపబడుచున్నదని విశదమగునటులును సభకమిటీవారి చర్య కాధారముగా నుండునటులును తీర్మానములను సవరణ చేయుటకు నిశ్చయించబడెను. సభ్యుల

గీకరించిన మొదటి తీర్మానము వారిఆదర్శమును తెల్పును. "హిందూదేశము దోమియను పదవి పొందుటకు రాజ్యాంగమంత్రి గవర్నరుజనరలుపై నిర్ధారముండగూడదు. పెండ్లిలు గవర్నరు మెంటులో సివిలుకాఫులో కీర్ణుకాలములో బాధ్యత నెలకొల్పబడవలెను. హిందూదేశ నైస్యము, విదేశాంగకార్యములు చేతనుంచుకొనుటకు సభ్యుల గరిగినంతవరకు పీటియధికారము గవర్నరు జనరలునందే యుండవలెను. రాష్ట్రీయలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండవలెను."

రెండవతీర్మానము ఉపసంఖ్యములసభ్యుల నియోజకమున గూర్చినది. "ఈ క్రింది కమిటీలు ఒక్కొక్కటి మువ్వరుసభ్యులను తీసికొనునధికారము ల్గినియమించబడినవి. ఈ కమిటీలు గభ కార్యనిర్వాహకులకు నివేదికల సంపాదన పేరు తనివేదికలను సభ్యులకు చూపవలెను. అవసరమగునెడల మేనెల ఆఖరులోగా అనుకూలమగుస్థలమున సమావేశము గావించవలెను. (1) కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో ప్రభుత్వసంస్కరణల పీటికతులను విచారించుట, కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోను, నైస్యమునా కాదేశములలోను అధిక సంస్కరణములకు వ్యతిరేకము గూర్చి తెల్పుట, కానసభలలోను, ప్రభుత్వోద్యోగములందును అల్పసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి విచారించుట

ప్రస్తుతపాలన పద్ధతిని విచారించి దాని సేవమున సవరణచేయుటయో యాచింపవలెనో ముఖ్యాంశమని స్వపూగారు తెల్పిరి. కమిటీసభ్యులు: స్వపూ, కేవగిరి అయ్యర్ రంగాచారి, బి. యన్. కావల్, రామచంద్రరావు, గిన్నాల, హరిశ్చంద్ర జమ్మదాసు, భాయిమాన్ సింగ్, అల్బుర్ రహిం, బిజ్జె నుందరదాస్, బ్రహ్మపాల్ రుద గార్లు (2) సంస్కరణను గూర్చిన ఉపసంఖ్య సభ్యులు: శివస్వామి అయ్యర్, మున్సి ఈశ్వర చరన్, జేప సూద సర్వాధికారి, సర్దార్ గులాబ్ సింగ్, మాహానీ సార్ (ప్రజ్ఞాఫాన్) ఖాన్ అసదాబీగార్లు (3) ప్రభుత్వోద్యోగముల భార రీతీయులకిచ్చుటను గూర్చిన సభ్యులు: శ్రీనివాసకామ్రై అల్బుర్ కాసం, కె. రెడ్డి, మృదయనాథ కుండ్రా గోవిందరావువయ్యర్, నుబ్రయణ్యం సర్దార్ జమ్మ సింగ్ గార్లు (4) వైస్రాయి పన్నుల కమిటీ-పురుషోత్తమ దాస్, బి. జె కలే జమ్మదాస్ దిన్నా వెటిట్, ఇబ్రాహీంరహింతులా వెంటు పతిరాజానియో గిగార్లు (5) నుప్రీయ కోర్టును గూర్చిన సభ్యులు డాక్టర్ గౌరు గోకరనాథ మిస్రా, జె. యన్. ముఖర్జీ, చాద గార్లు

మూడవతీర్మానము: "ఈ క్రింద సంస్కరణముల విధానము యొజన వర్గములవాడి సమర్పించుట వివరములను కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు పద్ధతులను విచారించుటకు ముందునియమించబడు కమిటీలను తెలియజేయుట. (1) ఇండియా కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము యీక్రిందవారితో కూడియుండును. కార్యనిర్వాహక మందు (ఎ) సార్వభౌముడు (బి) వైస్రాయి గవర్నరుజనరలు, వారి మంత్రివర్గము (సి) గవర్నరులు వారిమంత్రివర్గములు, కానస కార్యములందు: పెడలో రాష్ట్రీయకానసభి, న్యాయకార్యములందు: జుడిషియల్ (2) పెడలో గవర్నరు మెంటునందు (ఎ) వైస్రాయి (బి) కానసభలకు జవాబుదారియుగ వైస్రాయి మంత్రివర్గము (సి) యెన్నుకొనబడిన కానసభ్యులు (డి) ఒక నుప్రీయకోర్టు (3) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునందు (ఎ) గవర్నరు, (బి) కానసభకు జవాబుదారిగానుండు గవర్నరుమంత్రివర్గము. (సి) ఎన్నుకొనబడు కానసభ్యులు (డి) హైకోర్టు

విదేశాంగవ్యవహారములు: హిందూదేశము దోమియను అయినపుడు యితర దోమియనులు పొందు శ్రోత్ర హక్కుల నన్నిటిని ఆగ్రహముతోనుగ పొందున

నైస్యము నాకాదేశము ప్రభుత్వము బాధ్యతను వహించుటకు తయారుగురవను వైస్రాయి అధీనమందుండును

నాల్గవ (కడపటి) తీర్మానము: సభ కార్యములను సాగించుటకు సంఘములను, నిర్మించుటను గూర్చినది. "సభకైతినిగూర్చి (1) సమావేశమును రావించు కమిటీతో కూడిన పెండ్లిలో కొన్నింటిని స్వపూగారు తీసికట్టకుట (2) సభవారీచ నెన్నుకొనబడు కార్యనిర్వాహక సంఘము. శ్రీనివాసకామ్రై గారధ్యక్షులు, జమ్మదాసుగారు కోశాధికారి, అనిబిసెంటుగారు సాధారణ కార్యదర్శి.

పిమ్మట 36 కార్యనిర్వాహకసభ్యుల నెన్నుకొనబడిరి. సమావేశాలము

కార్యక్రమము ముగిసినపిమ్మట స్వపూగారికిని బిసెంటుగారికిని వందనము లర్పించబడెను.

స్వపూగారు వందనము అందుకొనుచు బిసెంటుగారి పశోపకారమును తెల్పిరి. సభనుగూర్చి ముట్లాడుచు తమకార్యము సఫలమైనయెడల నది సంతోషకరమనియు, కావన్న విచారించవలెనని లేదనియుననిరి.

అనిబిసెంటుగారు రాబోవు సంవత్సరముతో తమరాజకీయ జీవితమున 50 యేండ్లు పూర్తియగునని చెప్పిరి హిందూదేశ భవిష్యత్తునం దామెకు మెండుగ విశ్వాసముగలదు పాశ్చాత్య ప్రపంచ మెఱుగని ప్రజాస్వామ్య పాలనపద్ధతిని యిండియాఉద్దేశ్యము గావించునని చెప్పిరి. గం 7-80 కు సభ ముగిసెను.

వృత్తాంతలేఖలు

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

చక్రనిమాసపత్రిక

ఫిబ్రవరి 12:— కాండ అనువాదమున మాపురకాంగ్రెసు నాయకులలో కొకరగు కాతా శ్రీరామకృష్ణగారు కొలది దినములలో ప్రచురించుకొన్నారు. ఆంధ్రదేశములోని వాసుకులందరు ఈపత్రికకు వ్యాసములు ప్రాసెదరనియ్యి, చిత్రతేజస్ సాంఘిక రాజ్యాంగ విషయములకు ఈపత్రిక ప్రాముఖ్యము సమర్పించియు, సంకల్పకాని ఈపత్రిక వెలువడుననియు తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యసభ

ఈ నానుమున రాజమహేంద్ర వరమున స్వరాజ్యసభ స్థాపించినదియు, ఈసభవారు కాంగ్రెసు ప్రచారము నిదివరకే చేయుచున్నారనియు ఆంధ్రదేశీయులెల్లరికి తెలిసినవిషయము. వైదిక ఆంధ్రదేశము నంతటను ప్రాచీనసంఘములు స్థాపించుటకు పిలుచుటలేదను, ఆంధ్రయువజన సెల్లొకచో శేర్రి కాంగ్రెసు ప్రచారము తగిరితిని జేయవలసియుండుట చేరను మాపురమున గూడ నొక ప్రాచీన సంఘమును యువజనకొందరు స్థాపించుచున్నారు. వైదికను మచిలీపట్టణమున స్థాపించుట ఈ సెల గాంధీజీయితోపుర నూరుమందిసభ్యులను శేర్రిట మొదలగు నితరవిషయములను గూర్చి ఆలోచించుటకు శ్రీ ఆంధ్రకాశీమ కళాశాలకుండు గురువారము 15 తేది పాఠశాలము ఈపుర విద్యార్థులను తదితర యువకులను గూడ చేకరుయెదరు. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు అభిమానముగల వార నేరులు వచ్చెదరు.

కవుతవరం

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

ఫిబ్రవరి 10:— శ్రీయుత చెలుకువాడ నరసింహము గారు మరల కాంగ్రెసునకు ప్రవేశించుట:

ఈకాంగ్రెసు తీరుమానమును అనుసరించి తిరిగి స్వరాజ్యభంధుడు కాంతివైకుంఠులను సమకూర్చుటకు శ్రీయుత నరసింహముగారు వ్రాసినయెన్న సేన క్లాసునీయును. దేవాము అనారోగ్యముగనున్నను, పొట్టిపక మొన్నటినుండియు గ్రామముల వెంట తమ మిత్రులతో కలిసి సంచార మొనరించుచు, కాంగ్రెసు సంఘాత్మకమునగూర్చి పుకొనించుచు, స్వరాజ్యభంధులను వనూలచేయుచు కాంతివైకుంఠులనుగూడ జేర్చుచున్నాడు. ఇందు కొరకు బహిరంగసభలు మొదలగు ఆర్గూటులను నేటియు చేయుటలేదు. వారిని చూచుటతోడనే ప్రజలెల్లరును అనంద నిమగ్నులై వారితోసలనువని, వారిమార్గమున నడచుచున్నారు. స్వరాజ్యభంధులగురించి వారేమిక్రమితో ముచ్చటించినను వెనుదిరుక్ కత్తెనుసారము నమర్చించుచున్నార. ఈ తాత్కాలికము విషయపురి అధిపతులైన శ్రీయుత, కామిగిని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నరసింహముగారి సంభాషణ విన్నవెంటనే, సంతోషవృద్ధియుతో, దేశభిమానంతో, ధన్యబుద్ధితో, నల్లవృద్ధులతో, నూటపదియారు యౌవనులను స్వరాజ్యోధికి కానుక నొసంగిరి. వీరు మాప్రాంతమునగల కన్యవారిలో ప్రముఖులును భవన పంతులును ఆగుటయేగాక గొప్పవీరత్వముగూడ అయ్యుచున్నార. వారి సహాయము లభించుటతోడనే ఆచట కర్తక బృందమంతయు ఎట్టి ఆధ్వర్యంతరము చెప్పక తిరుక్ కిరాలిది కానుకల నొసంగిరి. మరియు గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమస్వగ్రామమును చంద్రాలకు నరసింహముగారు వెల్లనపురు, అచ్చలవారికి తోడ్పడెదమని తెలిపిరి. కవుతరం, గుడ్డనలేరు, గ్రామములలో స్వరాజ్యోధికి నరసింహముగారి చిత్రపత్తి చొప్పున చందాలు బహు యగుచున్నవి. తూర్పుకృష్ణజిల్లాలో గుడివాడ తాలూకాకు విధిచిన ఆరువేల రూపాయల మొత్తమును యానెలఖరులోపలనే వసూలు జేయగలననియు, కాంతివైకుంఠు గురించి యే విధముగను సందేహించ బని లేదనియు నరసింహముగారు వైద్యముగ కలుకుచున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో గాంధీమహాత్ముని యుద్యమము ఎట్లు ప్రజలలో తీవ్రమైనదో నేను గ్రహించగలిగితిని నని నరసింహముగారు యామాడుకోజుల పనిజిల్లయే తెలిసికొంటి మనియు, కవుతమైన ననువాదాన్ని అమృతమనియు యుద్యమము జీవకోశతో చిగుర్చుచున్నదనియు గ్రహించ గలిగితిమని తెలిపిరి. ఇంకయు కొన్ని దినములు యాతాలూకాయందే సంచార మొనరించెదరు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

రైల్వే దొంగతనము

ఈసెల 4 తేది సాయంత్రము కలకత్తానుండి మద్రాసుకు బోవు మొయిలుబండిలో ఒక వింతయైన దొంగతనము జరిగెను. బండి రాజమహేంద్ర వైద్యశాలవరకు 2 వర్గాంగులదూరము వచ్చినవెదప 2 వ తరగతి బండితోనుండి ఒక పెద్దపెట్టె క్రిందకుజోయుటయెను. తక్షణమే ఆపెట్టెయజమాని గొలుసులాగగా బండి ఆగెను. అంతట నల్లగాపాడుగుగానున్న ఒక గడ్డపుమనిషి క్రిందికి దుమికెను. బండిలోనుండి గుమాడు 200 మంది జనము క్రిందికి గిరిదొంగకొకడును, క్రిందబడ పేసిన పెట్టెగారొకడును వెలికిరి గాని ఏమియు కనుబడలేదు. పెట్టె కోలుకోయిన యింతకు ఒక బంకా కాజేళ్ళును, అపెట్టెలో విజయద్రోణ వస్తువులున్నవనిజేపెను.

ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యసభ

ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యసభయొక్క సాధారణసభ యొకటి ఈసెల 6 వ తేదీని కాంగ్రెస్ కార్యాలయమునందు శ్రీయుత చాక్లరు నుబ్రహ్మయ్యగారి యధ్యక్షత్వక్రిత జరిగెను. ఈసభ స్థాపించినప్పటినుండి తాము జైలునకు బోవునంత వరకు కార్యదర్శిగా నుండి నిరంతరము దాని బొమ్మత్యమునకు పాటుపడుచు క్రైస్తవ్యములతో 'కాంగ్రెస్' పత్రికను నిర్వహించిన శ్రీయుత మద్రాస్ అన్నపూర్ణయ్యగారి నభినందించుచు తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించుటయెను.

పిమ్మట సభయొక్క ముఖ్య కర్తవ్యమును గురించి కొంత యాలోచన జరిగినపిమ్మట 1928 సం॥మునకు క్రొత్తగా సభ్యులను శేర్పరతననియు, సభ్యకృత్తులనా 1 రూపాయనాండి నాల్గవాలకు తగ్గించవలెననియు తీర్మానింపబడినది.

అంతట 1928 సం॥మునకు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల యెన్నిక జరిగెను. ఈ క్రిందివారు ఎన్నికొనబడిరి.

- (1) చాక్లరు బ్రహ్మయ్యగారు నుబ్రహ్మయ్యగారు (అధ్యక్షుడు)
- (2) ద్రోణరాజు కామేశ్వరరావుగారు, ఉపాధ్యక్షుడు
- (3) కాండేగుల రామచంద్రరావుగారు, కార్యదర్శి

ఇతరసభ్యులు

మద్రాస్ శివరామకృష్ణయ్యగారు, ద్రోణరాజు చినకామేశ్వరరావుగారు, నల్లపిను కృష్ణారావుగారు, కళావేంకట్రావుగారు, మచిరాజు రామచంద్రమూర్తిగారు, మామిడి లక్ష్మీపతిగారు, మదింపట్ల వేంకటరమణయ్యగారు.

కాంగ్రెసు పత్రికను యధాగ్రహరము ఈసభసమయన నే శ్రీయుత కాండేగుల రామచంద్రరావుగారి సంపాదకత్వముక్రింద నిర్వహించుచుండవలెనని తీర్మానించి పత్రికకు చందాదాన్లను శేర్పట్ల కొక యువకుండు మేర్పరచబడినది.

రాజమహేంద్ర నరహత్యకేసు

ఈ కేసులో శ్రీయుత గున్నేశ్వరరావుగారు తప్పు మిగిలిన 5 ను రుముద్దాయిల విచారణ నెవ నున్నాల్లో ఈసెల 7 వ తేదీని ప్రారంభమయ్యెను. ఈ విచారణ యాచుటకు పురవాసులు వెక్కిరిండు కొద్దులో జేసెనున్నార. ఇంతవరకు గుమాడు 20 మంది సాక్షులను విచారించిరి.

ఈ కీ ఆట

జోపాలకృష్ణ గోకలేగారి స్వాగతచిహ్నముగా పురమందు ఒక హాకీమండు కొన్ని సంవత్సరములనుండి జరుపబడుచున్నది. ఈసంవత్సరము ఆటబుపాఠంభమైనది. గుమాడు 10 పోటీపక్షములు వచ్చివని ప్రతిపాద్యంతయు అర్జునకాలేజీ ఆటస్థలములో ఆసేతులచేరి ఈఆటలు చూచి ఆనందించుచున్నారు.

ఖద్దరు వివాదములు

వివాదా సమయములందు విశేషముగా బట్టలుపయోగించుట భ్యాసమున్న సంగతి వేరుగా తెప్పుకొరలేదు. ఈసంవత్సరము ఈయూనియను జరిగినవివాదములలో చాలవరకు ఖద్దరునే యుపయోగించు చున్నారు. ముఖ్యముగా వైకుంఠ గృహములలోజరుగు వివాదములందు ఖద్దరుతక్కు మరియొకబట్టలేమియు నుపయోగించుట లేదు.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము

చాక్లరు నుబ్రహ్మయ్యగారు జైలునుండి తిరిగివచ్చిన వెంటనే 4 వేల రూపాయలు తలకు స్వరాజ్యనిధికి చందాలు వేయించిరి. ఆచందాలు ప్రస్తుతము వసూలు చేయుచున్నారు. గోదావరి మండలములో వసూలు గావతెన్న 40,000 రూ॥ లోను ఈ తాలూకానుండి 7,000 రూపాయలు వసూలుజేయవలయునని నిర్ణయింపబడినది. ఈతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

అమలాపురము

(ఒకవిలేఖరినుండి)

బోర్డు ప్రామాణ్యము

మాపురమందు చాలకాలమునుండి సంఘమువారిచే సెల కొల్పబడిన యున్నతపాఠశాల యొకటి గలదు అది మిక్కిలి పేరుపొంది యున్నది. దానియాన్నత్యము గాంచి ప్రభుత్వము వారు దానియందు కళాశాల ప్రథమ తరగతి నొక దాని నిచ్చుటనుంచి దానిని రెండవ తరగతి కళాశాలగ మార్చి తాము పోషించుటకు నిశ్చయించినన వార్త వినుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము.

సబుబోర్డు

ఈ మధ్యను తామెంబరుగారు రాజమహేంద్రవరము చనువెంచి రాజమహేంద్రలోని రెండవ సబ్బోర్డు అమలాపురములో స్థితముగ నుంచుటకు నిశ్చయించి వారని తెలియుచున్నది. రాజోజు జిల్లామునగలు కచేరీ తిరిగి అమలాపురములో పెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు స్థిరపరిచినారు. బొబ్బిల్లంకనుండి అమలాపురమునకు మోటారురోడ్డు తయారైనది.

గోదావరి జిల్లా బోర్డువారు రెండు మోటారు బస్సులు నడుపుటకు కాంక్షను చేసినారు. ప్రస్తుతము మాజిల్లమునుండి రాజమహేంద్రవరమునకు, శ్రీయుత నడుపుచున్నారు.

పల్లకిమిడి

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఫిబ్రవరి 8:— "శ్రీకృష్ణలింగ గ్రంథాలయము" శ్రీ పల్లకిమిడి సమస్తానమునకు నూతనముగా నియమింపబడిన దివానుగాగని శ్రీమాన్ మంధాతలరామచంద్రపల్లాయకు మహా యొ డి. ఏ. బి ఎల్ గారి గౌరవాధ్యక్షు 8 తేది సాయంత్రము ఒక తోట విందుగావిందిరి. కట్టణములొన్న తగుమనమృగం దరును సుమారు నాలుగు మందిలనుండి విచ్చేసిరి. దివానుగారు రావే మే గ్రంథాలయ కార్యదర్శి వారిని పూలమాలాలంకృతునిగా జేసిరి. పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ వాసానారాయణ శాస్త్రిగారిచే ప్రత్యేకముగా గ్రంథాలయము తరపున వ్రాసిన సంస్కృత స్తోత్రములను జరుపబడినది. తరువాత శ్రీయుత సేంపాది బట్నాయకుగారిచే రచింపబడిన ఉరీయాపాటును నలుగురు బాలకులు పాడిరి. మ-రా-శ్రీ కెంబాయి శ్రీనివాసరావు కంతులుగారిచే రచింపబడిన కంచరత్నములు చదువబడినది. మ-రా-శ్రీ ఇంటూరి కనకాచలము కంతులు ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి గారు దివానుగారి సుగుణములను గొనియాడుచు క్లుప్తముగా ముచ్చటించి పిమ్మట దివానుగారు జవాబుచెప్పుచు తామింత గౌరవముకు తగియుండవలయు నేనీ గావమువాడ నగుటచే నామిద మీకు గల పేరుకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడననియు నాక క్రిందచన లేక నాకు నిర్ణయించిన పనిని నెఱవేర్చుననియు నడిపిరి. ఫలహారమును జేసినపిమ్మట కొంతసేపు సంగీతసభ జరిగినది.

8 తేది ఉదయము దివానుగారు గ్రంథాలయమునకు విచ్చేసి గ్రంథాలయ సభ్యుల నందరిని కార్యకర్తల పరిచయము జేసినపిమ్మట భాషాభివృద్ధియందు నాకెక్కువ ప్రేమయున్నదనియు, పల్లకిమిడిలో గ్రంథాలయములేని తోటలు నేడు తీరినదనియు నడిపిరి.

రంగూన్ ఫిబ్రవరి 12:— గతమార్చిలో చీనానరహతు ప్రాంత్యమున పట్టుకొనబడిన ఆంగ్లానెమాన్ మరి యురువుకై నను ఉరిశిక్షవిధింపబడినది. బర్మావర్షురుగా రీ తీతును ద్వీపాంతరవాస శిక్షగా మార్చిరి.

వారు వెంటనే నై 4,000 రూ॥లను వసూలుజేసి మిగిలిన 8,000 రూ॥లనుగూడ త్వరలో జేర్చెదరని తెలపవచ్చును.

గౌతమీ గ్రంథాలయము

ఈసెల 6 వ తేదీని గోదావరి జిల్లాబోర్డువారి సభలో గౌతమీ గ్రంథాలయమునకు భవనిర్మాణనిమిత్తము 2000 రూపాయల నిచ్చుటకు తీర్మానించినది తెలుసుటకు సంతసపగుచున్నది. ఈపురప్రముఖుల సహాయముకల్ల వెంటనే గ్రంథాలయనిర్మాణములు భవనిర్మాణ ప్రయత్నములు ప్రారంభించిన వాగుండును.

ఈ సంవత్సరము బ్రయనించు కళాశాలలోని విద్యార్థులు ఒక నాటకమును ప్రదర్శించి దానికల్ల వచ్చు నాదాయమును ఈ గ్రంథాలయమున కిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి.

గౌతమీ గ్రంథాలయముయొక్క వార్షికోత్సవము ఈ నెలఖరులోపున జరుగునని తెలియుచున్నది.

29. 10. 23. 02

జీవనంధుమనాతి విభాద్యలవలన, భారతమునకు ముఖ్యంశములందు కొన్ని లాభములు గలుగును.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

సభ్యులకు ప్రభుత్వమునకు సమరము

ప్రభుత్వమువారి బెదిరింపునకు సభ్యులు లొంగలేదు

14-వ తేదీచర్య

సేదీదినము సర్ ప్రెజిడెంట్ వైలుగారి యభ్యుతీత క్రింద సామ్రాజ్య శాసనసభ సమావేశమయ్యెను.

నూతన సభ్యుడు

శాసనసభ్యుల శాఖకు సహాయ కార్యదర్శిగా నియోజింపబడిన యల్. గ్రాహముగారు నూతనముగ శాసనసభ్యులుగా నియోజింపబడిరి. సేదీదినము వారు ప్రమాణముగొని తరువాతము సామ్రాజ్యమునకు ప్రభుత్వసభ్యులుగా విచారణసంఘమునందు వీరు సభ్యులుగ నుండినందున వారిని పురుషులందు ననుకూలపడచుచున్న కాబోలు వీరు ప్రభుత్వమువారిచే సభ్యులుగా నియోజింపబడిరి.

ప్రతి నిస్తు విచారణసంఘము

ప్రతి నిస్తు విచారణసంఘమువారి నివేదికను ముల్గాగారు సభ్యులకు సమర్పించుకొనిరి. సమాప్తములగుండ పదేకముల కగుమతి చేయబడు ప్రతివైసను భూతియ మిల్లులందఱయోగింపఁడు ప్రతివైసను నిస్తు తీసివేయబడునాడదనియు ఇచ్చినట్లు నిస్తునాల సెక్రటరీ నందుకుచే నందర్భాగమును తగ్గింపఁచుచున్నదియు ప్రతి 400 పాతల ప్రతివైసను 2 అణాల ప్రకారము గుత్తివిధింపబడవలెననియు సంఘమువారు నూచించిరి. ఈవిధాననూపనల ననుసరించియే బిల్లులందు మార్పులు చేయబడినవిగాని తొలిమాట సంవర్ధింపబడునాక బిల్లులందు ముందు నూచింపబడిన కిస్తు మొత్తములే యవలయు నుండవలయు ననుట మాన్పబడినదేను. మధ్యసంఘములందు ప్రతిసంధించు వారల ప్రతినిధులసంఖ్య 10 వందకి పోవుచున్నది. పునః ప్రతిపాదన టాకురుదానుగాను తమ క్రత్యకాళిప్రాజముల నేదీకను తియారజేసిరి. తొలుత మూడు సంవర్ధింపబడు నూడ పోవుగుత్తి లేల యవలయు నుండవలెనో యని యాతడు ప్రశ్నించుచున్నాడు.

హెయిలీ గారు అస్సెస్మెంటునూరు

తరువాత ఇస్సాగారు లేది ౧౦ ముల్గాము హెయిలీ గారస్సెంటునూరునూరు అందువలననే వారు సేదీసమావేశ మునకు రాజాలరెనియు సర్వీరు వారికి దేవుడు స్వస్థ ప్రసాదించు గత యనుచు సభ్యుల కరిగించిరి.

రద్దు సవరణచట్టము

పిమ్మట ౧౦ హెన్రీ మానీపుగారు లేది రద్దు సవరణ చట్టము ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు యీ బిల్లును ఆశ కరముగా ప్రవేశపెట్టి కొన్ని అవసరముల నవరించి, కొన్ని చట్టముల రద్దుపఱప నుంచిరి. ఏవివాదమును లేక యీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది.

క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడ్నుపై చర్చ

వె.డియూ సభ్యులు క్రి. ప్రా. కోడ్నుపై చర్చను గూర్చి చర్చించుకొనిరి. గతసమావేశమున కొంత ప్రజ్వలన క్షాబల్పమై చర్చ ప్రారంభింపబడినది. 161. (1) సెక్షనునకు సభ్యులు మొట్టమొదట ప్రభుత్వమువారికి విచారణ. అనంతరం కారము పోలీసు వారి విచారణయంతయులకాగిరి ములప్రతి ప్రతివాదకొనంగబడునట్లు ఏర్పడియున్నది. "తొలుత కోర్టువారు తీర్చినది తలంచిననే అట్టి చతు లొంగబడును" అను నట్లు సభ్యులు తీసివైచిరి. ప్రభుత్వమువారిందులకెంతయో కృతికేసుగ నున్నాడు. పోలీసువారిమీదుల యెవరే రిసాస్యముగ జేసిన సాక్ష్యపు వాఙ్మూలము పెట్టితేయుటచేత శాస్త్రమునకు చాలభంగకరమని ప్రభుత్వమువారు నూచించిరి.

162. (2) సెక్షనునకు

టాంకె ౧౯ గారు 162 (2) సెక్షనునకు క్రింది సవరణ నుకపాదించిరి. "ఏచాణలో నన్ను కేసునందలి పోలీసువారు విచారించి చేసిరిమార్పుల ప్రతులనెల్ల కోర్టువారు తెప్పించి తమ విచారణ కనుకూలపడునని తలంచినయెడల యీవయోగింపఁచుచున్న" ఈ సవరణ ప్రభుత్వమువారి పక్షమున టాంకె ౧౯ గారు నుకపాదించిరి.

అధికారసభ్యులందఱు ఈసవరణకు ప్రతిపాదముగ నుండిరి. సందితునిపై కోర్టువారి కోవిధమైన కనుక జనించునని వీరు

వాదించిరి. ప్రభుత్వ సభ్యులందఱు 172 సెక్షనునకు దిట్టితే యొక వాక్యము కలదనియు, అందున ఏదలన నేటికి ప్రమాదము వాటిల్లదనియు వాదించిరి.

టెటునకు పెట్టుగా యీ సవరణ యోచిపోయెను.

హెన్రీమానీగారి సంధి

పిమ్మట హెన్రీమానీగారు ప్రభుత్వమువారికిని, అధికార సభ్యులకును సుధిపడిరింప నెంచి క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి. "తాముజిలమని తోచిన తగిన కారణముల వెల్లబెట్టుచు, న బ్యాంకుల పరిక్షను నిగ్రహించుట కధికారము కోర్టువారికి జేయవచ్చును" ఏలాటిచట్టకాడ లేనే యీ సవరణ గూడ యోచిపోయెను.

ప్రభుత్వమువారి బెదిరింపు

కొత్తమ ౧౦ హెన్రీమానీగారు క్రావ్ గారు లేది యిట్లు సభ్యులకు తెలిపిరి:-

వీరు చేసిన యీ సవరణలయెడ ప్రభుత్వమువారిచేతనే పూనుచును. వానికి ప్రాతిభూయ్యము కడపటివకు చేయ నుకొందదము. ఈ సవరణలందు అద్దపఱచి, 162 (2) సెక్షనునకు సవరణలు చేసే చేయవలయును. వేరువార్డుగా నానుచుచు ఈ సవరణలూడ మీన అద్దపేయబోవలెనని, ప్రభుత్వమువారింతకంటె బుద్ధిమాన్యుల నువరించి స్టేటుకొన్నివాని నందఱింది సరియైనవార్డులు ద్రోవగొడవ వారి నడిగెను.

మేము లెప్పుడేమిలేదే బెదిరింపవలెయ్యు!

రంగాచారిగారు

స్టేటుకొన్నివానితో నేలకందరించి, తగిన మార్పులు చేసినచు ప్రభుత్వము వారల బెదిరించెదనో తెలియజేసిరి. మేము చేసినది తెప్పించెను. నిందితునకు, రహస్యవిచారణకు రులమాన నాచుకార్థపు విచారణగాను, శాస్త్రము ప్రసాదించ సుయైనవిచారణప్రమాన్యునొనకుటకే మేము ప్రయత్నించినది. ఏదేని రహస్యమైన విషయములుండిన పోలీసువారు చేతులెత్తక ములలో వ్రాసికొనెందు.

ఈభాగములనే గోచిగారు, వారిచంద్ర విష్ణుదాస్ గారు సుబ్రహ్మణ్యముగారును బలపఱచిరి. ప్రభుత్వము వారు కేటము లెప్పు అభిప్రాయముల బదియించిరి. సభవారు సవరించిన రీతిని సెక్షనుల నుపయోగపఱచిన శాస్త్రము దొరకదను పొరబాటునకు నూరక కారణమైరి.

పోలీసువారు చేసినవిషయములందల టిరిహస్యవిషయములు లుండవయే నాతలంపు ఇపుడగూడ భవతులు ఎన్నివిధములనో పోలీసువారి రిపోర్టును విచారణలకు పూర్వమే మాడ కలుగుచున్నార. ఈసాక్ష్య చీదవారిగూడ నందునట్లు జేసి తిని అని విచ్చెరు తెలిపిరి.

౧౦ హెన్రీ మానీగారు గాల్లు పట్టిరి:- నాకు ప్రభుత్వమువారిద్వీ యెంతమాత్రము న చచ్చ లేదు. ప్రభుత్వమువారు ఇందులకు నొప్పుకొనుచు, తమకు ప్రతిపాద మకు కనుకములు వెలిపవలెంద నేదేని యొకక్షాణ నుపపాదించిన సభ్యులందఱు రంగీరెరురు.

ప్రభుత్వమువారి జవాబు

పిమ్మట ప్రభుత్వమువారి పక్షమున హెన్రీ గారు, టాంకె ౧౯ గారు, ఆల్కె గారు, చాట్టర్జీ గారు నిట్లు జవాబిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు సభ్యులకు బెదిరింప జూచుచంద లేరుగాని, ఈవిషయము గల ముఖ్యమైనవిటచే మాత్రము నియు నుపయోగపెట్టియే మాట్లాడి నిలవ జూచుకొందుము. బెదిరింపులు యెప్పటికిని గారు.

డాక్టరు గోరుగారు:- బెదిరింపుగానున్న భయనెట్లు టయ? (సభ్యులలో నవ్వు)

ప్రభుత్వమువారు:- వాఙ్మూలములనెల్ల ఒహింక పలుకుటలన చాల ప్రమాదములు వాటిల్లును. పోలీసువారి విచారణయ, నిందితుని పక్షమున కన్న సెక్రెటుకు విచారణ వాఙ్మూలము బహిరంగముల గూడవు. ఏదేని యొకడెకాయ టిబింధిరుడైన సాక్షి వాఙ్మూలము ఆ గంగునందున్న యితరులపట్టు రహస్యములగొన్ని తెలియించిన దానినూడ పెట్టితే యవలెనో అది చాల ప్రమాదకరము గాదా? ఇంక రంగాచారి గారు నూచించినటుల రెండుదైరీలలో వాఙ్మూలములు తీసికొనట గూడ అవయోజనకరము. విచారించు మేజస్ట్రేటు వాఙ్మూలమునందయు జూచుటకు ఏలకలెందును.

ప్రభుత్వమువారి రోడిరి

తరువాత ప్రభుత్వమునకు నవరింపబడిన వాక్యములు అద్దచేయవలసినది యుపపాదించబడినది. కాని 41 వంద ప్రతి మాముగను 12 వంద అణలముగ నుండుటలన ప్రభుత్వమువారు రోడిరి.

ఇందుకు నరయోగింపచున్న శాసనసభ్యులు సభ్యులందునని నూచించిరి. స్టేటు క్రావ్ గారు తొలి వార్డుము సెక్షనేని సభ్యులూ ఇల్ల చరియెకతూరి అధికారము. శాసన సభ్యులయొక్క చి పెట్టిన శాస్త్రమువారు తరుకట్లు పదలక పోయిన, నమిల్ల సమావేశము గాంచి యది చర్చించబడును. ఇట్టి సభ్యులకి సమావేశమున కావల్యకతనంగరణశాసనము అములులో కల్పితమువార నడియే ప్రథమము. రాజీయ గంతుల నీదిమన మెంతకరకు చంచలము కరిగియనో బాదదగినది.

అన్ని క్లాసులపై చర్చ ముగిసినది కనుక శాసనసభ్యుల యు, ఈ పోస్టుతమున ఆమోదించబడినది. మరయొకతూరి క్లాసు వెనుక క్లాసు ప్రకారము కడపటి రీతింగ ప్రారంభింపబడును.

ప్రభుత్వరహస్యములవిల్లు

ముల్గాం హెయిలీ గారు అస్సెస్మెంటు సభ్యులందఱున నూతనసభ్యుడగు గ్రాహంగాలే ప్రభుత్వరహస్యము. నిల్లు నవపాదించుచు నిట్లు తెల్పిరి. విచారణసంఘమువారు బహులాంధూరక తనో ప్పిసి న్నవి. ఇంగ్లండునందలి శాసనసభయు భరించిన ప్రభుత్వరహస్యముల చట్టము (టిటి) పు భూత చేతము నకు గూడ ననుసరించిన నను భారత దేశమున ననుసరించిన దెట్లవలె. జన కొన్ని విధేదములు జూపబడినవి. పోలీసుకేసుల విధానములలో ఇంగ్లండునకు పొందజేయ నకు చాలకృత్యాసములు కలవు. కొన్ని విషయములలో శాసన ములందలి సెక్షనులకొన్ని భారతదేశమున కననుమయెని గూడ కలవు. ఈవిషయముల నిల్ల పరిష్కరించుటకే ఈవిల్లు కయోడ జేయబడినది.

డాక్టరు గోరుగారు:- ఇంగ్లీషు శాసనములకేల మనము బాని సలబోలే ననుసరించవలయునో తెలియజేసిరి. ప్రైవేట్, సివిలు కేసుల చర్చించుటకు రెండు ప్రత్యేక శాసనము లుండవలయును. ఇంగ్లండునందు జారీయెడుటకేను విచారించబడును. కనుక పరిక్షా మువయోగించి, శాస్త్రము కొంతమట్టునకు తెచ్చుటకు వారు ప్రయత్నింతురు. ఇచ్చట జారీయెరు. శాస్త్రయాధికారులు తమ సంబంధితభాములమీద నాధారపడి, తమకెప్పు మున్న యట్లు చట్టముల సభ్యులజేసికొని నిందితుని ఎట్టి రిక్షించుచునే యుండురు. తరువాత సభ్యులు ఫలహింమునకై లేదిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెట్టు

మార్కెటు.	
బాంకి తంతి మార్కెటు	1 సి 4 7/82 పెన్సిలు
బాంకిడిమాండు (ద్రావులు)	1 సి 4 8/82 పెన్సిలు
లండను డిమాండు (ద్రావులు)	16 8/16 పెన్సిలు
బాంకి కొనగోలు రెండు	
మద్రాసు నెలలబాయిదా (ద్రావులు)	19 11/82 పెన్సిలు
కొనగోలు వాయిదా (ద్రావులు)	16 1/2 పెన్సిలు

కలకత్తా మార్కెట్టు

మార్కెటు

బాంకుతంతి మార్కెటు	1 సి 4 5/16 పె
డిమాండు బిల్లులు	1 సి 4 11/84 పె

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు

6 0/0 ఋణపత్రములు 1926	యా. 92.8
6 1/2 0/0 ఋణపత్రములు 1927	" 99/12
6 0/0 " 1931	" 100/0
6 0/0 " 1932	" 100/0
6 0/0 యు. పి. బాండులు 1926/41	" 98/8

బొంబాయి - మార్కెట్టు.

బుల్లిను మార్కెట్టు మూయబడినది.	
మింటు బంగారు తీక్షణం వైసలా	24/12
" మొదటి తీర్మానము	24/9
" రెండవ తీర్మానము	24/8
బార్ బెండి తీక్షణం తీర్మానము	79/8
" మొదటి తీర్మానము	77/12

మార్కెటు

బ్యాంకుతంతిమార్కెటు	1 సి. 4. 5/16 పె
డిమాండుబిల్లు	1 సి. 4 11/82 పె
బి. సి. టి	1 సి. 4. 5/16 పె
బి. సి. డిమాండు	1 సి 4 11/82 పె

దేశీయ వార్తలు

నవజీవను పత్రిక వైదాడి

రామదాసు గాంధీ, ప్రొఫెసరు కాలేజ్యురు విట్టలుగార్లకు సమన్లు
108 క్రి. ప్రా. కోడు- 17-వ తేదీ హిరింగు

బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు

భారతకాంగ్రెసు కార్యదర్శి 19-వ తేదీకి చెన్నపురి వచ్చెదరు

మధ్యరాష్ట్రములలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

రాష్ట్రనాయకుల సంచారము

వంటిరులను ధనమును హెచ్చుగా సమకూర్చుచుండుట

దాసు పక్షము వారి విధానము

విధానస్వరూప సంగ్రహమును ప్రకటించుట

బాబూ శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు

కాంగ్రెసుపక్షముననే పనిచేయుదురు

వారికి 13-వ తేదీ ఆకస్మికముగ ప్రబలమగువ్యాధి కలిగి దైవానుగ్రహమున నిమ్మళించుట
తేద్రలాలు బెనర్జీగారు శాసనసభలకు వెళ్లగూడదనుట

నవజీవను పత్రిక వైదాడి

రామదాసు గాంధీ కాలేజ్యురుగార్లకు సోటీసులు
108 క్రి. ప్రా. కోడు

(1) 'స్వార్థశ్యా' మహిమ' అనువ్యాసమును 29-10-22 వ తేదీన, 'సంఘర్షణము' అను వ్యాసమును 26-11-22 వ తేదీన నవజీవను పత్రికలో ప్రకటించినందులకు సత్ప్రవర్తనలకు పూచీ కత్తుల నియంత్రణ ని 108 క్రి. ప్రా. కోడుక్రింద సంపాదకుడుగా నున్న కాలేజ్యురుగారికిని ముద్రాపకుడును ప్రకాశకుడుగా నున్న గాంధీమహాత్ముని తృతీయపుత్రుడు రామదాసుగాంధీగారికిని సమన్లుల నంపిరి. 13 వ తేదీ రాత్రి కాలేజ్యురుగారు సమన్లుల నందుకొనిరి.

శ్రీయుత రామదాసుగాంధీగారి పుత్రుల కలకత్తాలో నున్నారు.

ఈనెల 17-వ తేదీన విచారణ జరుగును.

అని స్వరాజ్య విలేజు నిన్న (14 వ తేదీ) అనామకా పాడునుండి తిరిగి వచ్చెను.

వద్యాను గలభా

ఎవరును చనిపోలేదు

వద్యానులో హిందువులకు మహమ్మదీయులకు జరిగిన కొట్లాటలో ఎవరూ చనిపోలేదు. 9 వ తేదీన రిం జరిగిన అరెస్టు చేసి, అరెస్టుచేయబడిన కొంతమందిని పంపించెను. అని నిజముగావు. ఎవరో కొద్దిమంది అరెస్టు చేసిరి. ఎవరో రాళ్లు విసరిరి. కొందరు బాబా జీ లా క మ హా మ్మ దీ యు ని తరిమిరి. అతడు గంభీరమైన బావాజీని విగ్రహ వారితో కొండరికి గాయములులేకపోయెను. అంతలో అల్లరి ఆడచివేయబడెను. గ్రామవాసులకు గాంధీపుత్రుడగు రాజేంద్రు. మసీదును పగులగొట్టినట్లు తిగులబెట్టినట్లు ఎట్టి ప్రయత్నములను జరుగలేదు. పోలీసు సూపర్వైంటు దానిగా పనిచేసి అల్లరిజరుగకుండ జేసెను. గాన నావాల్సన కంపిరవాడు తెలియకనో ద్రోహచింతతోనో లేనిపోని ఆధారముల ప్రానిరి పోలీసులను చుట్టరు గారు వాసిరి. (కానీలు)

శ్రీయుత జితేంద్రలాలు

బెనర్జీగారు

శాసనసభలకు ప్రతికూలురుగా నున్నారు

తెలంగాణలో నున్న మంగరాష్ట్రనాయకులు శ్రీయుత జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారు శాసనసభలకు వెళ్లుట కంగీకరించుట లేదని బాబూ శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు తెలిపిరి శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు ప్రకటించెను.

బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు

భారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి

19 వ తేదీకి చెన్నపురికి వచ్చెదరు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభా కార్యదర్శియగు బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు యీనెల 19వ తేదీ సోమవారమునాటికి చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

సమాధాన ప్రయత్నములు

సి ఎస్. రంగయ్యగారు

నాకు దాసుగారి మాటయందు నమ్మకము కలదు. కొత్త ప్రయత్నమునా కాసనసభల ఎన్నికలకు నిలచెదరు. అందులకు కాంగ్రెసు పక్షమునాని సోధము కలిగించుకొన్నచో దాసుపక్షమునాని నిర్బాణవిధానమునాని కాంగ్రెసు పక్షమునానికి సహాయముగూడచేసెదరు. దాసుపక్షమునాని కాసనసభల ప్రయత్నించుటలో కాంగ్రెసుపక్షము వెట్టుకొని పనిచేయదు. కాంగ్రెసుపక్షమునాని వ్యయకలదు. కాంగ్రెసుసంఘముల సహాయము సకారము. మిరుమిరిని చేసెదరు. మేము మాపనిచేసెదమనియే దాసుగారు చెప్పెదమన్నాడు. 20 తేదీన అంబాదులో గభజరుగును. ఈలోగా సమాధానము తుదిరి స స రే, తేదీన వో దాసుపక్షమునాని తమ విధానమును పూర్తిగా నిర్దేశించుకొని దేశమునందంతటను సంచారము చేసెదమని అలహాబాదులో రంగయ్యగారు తెలిపిరి.

శ్రీమతి పార్వతి దేవిగారు

జాతిద్యేషములను బోధించినదట

శ్రీమతి పార్వతిదేవిగారు జాతిద్యేషమును బోధించెను, గాన నామెనునది వినిలేదు. ఆమె చేత్రాబ్ధి చేసియున్నామని కాసనసభలో ప్రభుత్వపక్షము తెలిపెని అవును (అయోధ్య) అక్కరపత్రిక ప్రకటించెను.

స్వరాష్ట్రపక్షమువారి విధానము

20 వ తేదీన అలహాబాదులో నామోదింపబడును
దేశబంధుదాసుగారును బాబూభగవానాసుగారును నిర్దేశించిన విధానము బాంబాయిలో ఉపసంఘమువారిచే నామోదింపబడినది. ఈనెల 20వ తేదీన అలహాబాదులో ప్రాత్యక్షము వారిసభలో నామోదింపబడును.

రాయపురం మెడికల్ స్కూలు: వారికోర్కెనము:-
రాజపురం మెడికల్ స్కూలు ప్రభుత్వవారికోర్కెనము నిన్న సాయంకాలము హస్తము పరిసరమందు గొప్పవైద్యముతో జరిగెను. గొ. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు సి. వి. ఇ. లామెంబరు గారధ్యక్షత వహించిరి. వ్యాయామక్రీడలందు గెలిచినవారికి బహుమతు లొసంగినవిట్లు అగ్రాసనాధిపతి మెడికల్ ప్రొఫెసర్లను క్లాఫీయరు అయ్యు రేదమును డ్యేసింఫు దానియం కేలోమనులుగలవో కనుగొని పరస్పరవాక్యహేయములన దాని నభివృద్ధిచేయదనియ హెచ్చరించిరి.

బాబూ శ్యామసుందర

చక్రవర్తిగారు

కాంగ్రెసుపక్షమునందే పనిచేయుదురు

కామినీకుమార చందాగారి అభినందనములు

అచీటికాలము పోయి వెన్నెలకాలము వచ్చుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమున కేగిన నాయకు లొక్కొక్క మరల వచ్చుచున్నారు. అట్టివారిలో మిక్కిలి గొప్పవారగు బాబూ శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారి రిటీరలనే వచ్చిరి. చక్రవర్తిగారు తిక్కరణ కుదిగలవారగుటచే మంగరాష్ట్రవాసులు వా ఆశేషము నతిభక్తితో నాలకించెదరు. చక్రవర్తిగారు కారాగృహమునుండి తిన్నగా సర్వెంటు పత్రికా కార్యాలయమునకే వెళ్లెననిచేసిరి. పనియందాయ నకు గల దీక్ష అతరిమితము. రాష్ట్రవాసులును దేశీయులునుగూడ నిపుడు చక్రవర్తిగారు కే నే నిరీక్షించుచున్నారు. చక్రవర్తిగారు కాంగ్రెసుపక్షమున పనిచెనదరా, న ను నెహ్రూగార్ల పక్షమున పనిచేసెరా? కాంగ్రెసు పక్షమునందే యుండుముగాని అధిక సంఖ్యాకుల తిర్మానముల నామోదించమని బాంబాయిలో హాకీంఅబ్దుల్ ఖాను, ఘోటనీ, అబ్దుల్ కలాం అబ్దుగార్లు చెప్పినట్లే చక్రవర్తిగారుగూడ చెప్పెదరా? శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారు నూరి కొత్తప్రయత్నముననే చేరినచో మంగరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు పక్షము చాలదుర్బలమగునని ఒక భారతీయుడు ఇండియను డెయిలీ తెలిగిగావు పత్రికకు వ్రాసెను.

“మాకు (సర్వెంటుపత్రిక) తెలిసినంతమట్లుకు చక్రవర్తిగారు కాంగ్రెసుపక్షమును వదిలివేయుట కెట్టి అవకాశమును కనబడదు. వారట్లువదలి పోకుండుటయేగాక కాంగ్రెసుపక్షమును గూర్చి చాలదీక్షతో పనిచేయుదలచిరినిగూడ మేము చెప్పుగలము”

అని కలకత్తాలో శ్యామసుందర బాబుగారిపత్రిక యగు సర్వెంటుపత్రికలో (తదానవ్యాసమున (14 వ తేదీ) ప్రకటించబడినది.

ఆకస్మిక ప్రబలవ్యాధి

చక్రవర్తిగారు యి 9 వ తేదీన కలకత్తా నుండి బల్లగిరి వెళ్లి 18 వ తేదీకి మరల కలకత్తా చేరిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వారు కలకత్తాలో సర్వెంటుపత్రికా కార్యాలయమునకు వచ్చిరి. వారు సంపాదకుని యిలో కొద్దిమంది సహాయకవర్తముతోను మిత్రులతోను సంతాపించుచుండిరి. వారు కారాగృహమునుండి విప్పిన పిమ్మట పత్రిక కింకను వ్యాధి మేమియును వ్రాసులేదు. అందువలన సహాయోద్యోగులు కొరగా చక్రవర్తిగారి రోగ వ్యాసమును చెప్పవారంభించిరి సహాయులలో నొకరు దానిని వాయించుండిరి. అప్పటికి రి-రిగి గంటల యి నది. పదినిముషములపాటు వారట్లుండెప్పిరి. అంతలో డి-రోమ్ములో కొద్దిగా నొప్పి కలిగినది. అది క్రమముగా హెచ్చిపోయినది. అంతట వారు కర్పిమీదనుండి లేచి పడకటర్నిలో పండుకొనిరి రెండునిమిషములలో నావాధ ఎడమరొమ్ముకుగూడ ప్రాకినది. అంతట రెండుచేతులకునుగూడ వ్యాపించినది క్రమముగా వాధ దుస్సహమైనది. అంతట నొక మౌపుజేసి వారిని పరండ బెట్టిగాని వారావాధను భరింపజాలకుం డిరి. ఒడలంతయు కంపింపసాగినది. సరములయ్యాన్పు పుట్టినది. చక్రవర్తిగారు రటులును పొరలును వాధకుడుమండిరి.

అంతట కార్యాలయమున చాల కలవరము కలిగినది. అన్ని ప్రక్కలనుండి చాలమంది ప్రజలువచ్చి గదియంతయు నిండిపోయిరి. అందువలన చక్రవర్తిగారికి చాలవాధ కలుగునని వారి నందరిని పంపివేసి తలుపు మూసివేసిరి.

వైద్యులకోరకు మరుపులను వంపిరి. తెలిఫోనుచేసిరి. మొరట దాక్టరు కుంజేశ్వరమిశ్రగారు వచ్చి శ్యామకోశముల పరీక్షించి ప్రమాద సిమియును లేదనిరి గాని చక్రవర్తిగారికి కొందమైవాసిమితము లేకుండెను. అయిన పండుకొనలేదు కూర్చుండి నిలువబడలేదు. ఇట్లు చాలవాధ కలుగుచుండెను. తరువాత మిశ్రగారు యి. జెట్ట చేసిరి. అందువలనగూడ గుణమేమియును కలుగలేదు. అంతలో దాక్టరు విధానచంద్రరాయగారు వచ్చిపరీక్షించి ప్రమాద సిమియు లేదనె చెప్పిరి. ఏవోమందు వ్రాసియిచ్చిరి. అప్పటికి వాధ కొద్దిగా తగ్గినది. అంతకుపూర్వము నిద్రపట్టుటకు మిశ్రగారు ఇంజక్షనుచేసినను నిద్రపట్టలేదు. రాత్రి రి-రిగంటలకు నిద్రపట్టినది సర్వెంటు పత్రిక వారు వైద్య శేఖరుల కిరువరకును చాల కృతజ్ఞులు.

కామినీకుమార చంద్రగారు

నేనీమధ్య స్వగ్రామమునకు వెళ్లుటచే పత్రికలను చూడ జాలకపోతిని. నిన్న రాత్రి నేనువరల సిల్వారుకు వచ్చిపిమ్మట మీరు విడుదలయైనదెట్లును వార్తవిని చాలసంతసించితినిని సిల్వారునుండి కామినీకుమార చంద్రగారు మాకు బహుళ దక్షగ, నాడు బాబూ శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారికి వ్రాసిరి. కలకత్తా సర్వెంటు.

స్వరాజ్యపక్షమువారివిధానము

దేశబంధుదాసు బాబూ భగవాన్దాసుగార్లు

సిద్ధపరచుట

శ్రీయుత దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, బాబూ భగవాన్దాసుగార్లు సిద్ధపరచిన విధానస్వరూపమును స్వరాజ్యపక్షము, దాసుపక్షము, కాన్సిలుపక్షము, కాంగ్రెసు ఫిలాఫతు స్వరాజ్యపక్షము అను పెక్కునామములతో పిలువబడుచున్న కాంగ్రెసు క్రొత్తపక్షమువారు ప్రకటించిరి.

ఈవిధాన స్వరూపము కేవలము ఆశయమాత్రము. కాల్పనమున బడయదగినది. సాధ్యమైనంత త్వరలో నా ఆశయమును బడయ పిలువబడుటకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వ పద్ధతిని మార్చవలయును. గాననందులకు జరుగవలసిన పనులు సూచించబడినవి. దీనియందు ఎనిమిది ప్రకరణములున్నవి. వాని వివరములు తెలుపు అనుబంధముగూడ నత్వమునందున్నది.

స్థానికత. గ్రామస్వాతిక్రమ్య మధికముగా నుండవలెను. ఉన్నత సంఘముల పరిశీలనాధికారము చాల తక్కువగా నుండవలె నను నదియే ముఖ్య కేమ.

ప్రజలమీల కోరువారి నే తమ ప్రతినిధులుగా తేలియు తన్నుకొనవలెను.

పరిపాలనకొరకు సంస్థల విభజన మొక ప్రకరణమున వివరింపబడినది. గ్రామసంఘములు, మండలసంఘములు, రాష్ట్రీయ సంఘములు దేశీయసంఘము స్వేచ్ఛవలెను.

పరిపాలనా విషయములు నిర్ణయింపబడినవి. (1) విద్యా విషయము (2) వినోదవిషయము (3) ప్రభాసంత్రీణము (4) పోలీసులు, స్థానిక సేన, ప్రధానసేన, (5) న్యాయస్థానములు, దస్తావేజులు రిజిస్టరుజేయుట (6) వైద్యులసహాయము పారిశుధ్యసహాయము యివి ప్రభాసంత్రీణ సాధనములు (4) పరిశ్రమలను భవనకలలను వృద్ధినిందించుట (5) వ్యవసాయము (6) పశుపాపణము (7) ఇతరపరిశ్రమలు (8) కళలు, చేతి పనులు, వస్తునిర్మాణము (9) వాణిజ్య వ్యాపారములు (10) వానికి సాధనములను నిర్ణయించుట అనగా యినుపదాతలు, కాలు వలు, నాణెములు మున్నగునవి. ఇకన్నియు భవాభివృద్ధి సాధనములు. (11) ఈ ఏర్పాటులకు కట్టుబాటులు (12) ఆయాపంచాయితీలు నియంధనలను చేయుట (13) ఆయాసంఘములబాధ్యులై పనిచేయునట్టి ఉద్యోగులను ఆయాసంఘములవారు నియమించుట (14) ఆ ఉద్యోగులు చేయుపనులను సంఘములవారు తరగించుట.

పంచాయితీలను గూర్చియు వాని స్థానములను గూర్చియు ప్రత్యేకముగా నొక ప్రకరణమున వివరింపబడినది. గ్రామ, మండల, పట్టణ, రాష్ట్ర, అఖిలభారత పంచాయితీల నేర్పరచవలెను. వానివాని విధులు ప్రత్యేకముగా నుండును. భారత పంచాయితీవారు భారతదేశాంతర్గత సంస్థానములతోను అన్యదేశములతోనుగూడ వ్యవహారము జరుపవలెను. ఆపంచాయితీసభ్యుల అర్హతలు సాక్ష్యముగా వివరింపబడినవి. వారి మర నర్హతలతోను నీచ ఉచ్చదశలతోను సంబంధము లేకుండ ఎన్నికలు జరుగవలెను. ఆయాప్రత్యేకసంఘముల ప్రతినిధులకు స్థానము లభించుటకు అవసరమగునట్టి సకరణలు కట్టుబాటులు జరుగవలెను. ఈ స్వరాజ్యమునందు కాన్సెల్స్వరూపములకు, న్యాయాన్యాయ పరిష్కారములకు, చట్టనిర్మాణములకు విధులు ప్రత్యేకముగా నిర్ణయింపబడినవి.

భారతరాష్ట్ర మండలది ఉన్నత పంచాయితీలలో చరతో గ్రామపంచాయితీలు స్వరాజ్యసంకమాను రాజ్యములను.

స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారు యంత్రకాలల నేర్పరచవచ్చునుగాని యంత్ర ప్రజల ప్రయత్నములకు స్వము కలుగగూడదు. వ్యాపారమునంతను స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారే గుత్తచేయునూడెను.

గ్రామ పంచాయితీవారు మండల పంచాయితీకిని వారు రాష్ట్రపంచాయితీకిని వారి భారత పంచాయితీకిని క్రమభంగిని భవము చెల్లించుచుండవలెను.

ప్రత్యేకములను భారతపంచాయితీవారును రాష్ట్రీయపంచాయితీవారును విధింపవచ్చును.

వ్యక్తుల సామ్రులను స్వరాజ్య ప్రభుత్వమువారు గమనించి రక్షించెదరు. వ్యక్తులు భవమును గడించుట కనుమతించురు; గాని జనసామాన్యము యొక్క అభివృద్ధికిమాత్రము వ్యక్తుల అర్హనభంగము కలిగింపకుండ చూచెదరు.

ఏక్వక్తియైన తనభవమును ప్రభాసితముకొరకు వ్యయ పరచుచో నాన్యక్తికి స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక గౌరవమును చూచెదరు.

ఈ విధానమును గూర్చి సవరణలను పంప గోరువారు అలహాబాదులో నున్న పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి పేర పంపవలెను, అని యీ పక్షమువారు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రాజమండ్రి కూనీకేసు

ముద్దాయిలందరును నిర్దోషు లని విడుదలచేయుట

ఆంధ్ర రత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు

12 వ తేదీకి రాజమండ్రికి దంపతులిరువురును వచ్చిరి- వారిసతీమణి కారోగ్యము బాగుగానున్నది

శ్రీయుత కృష్ణస్వామి శర్మగారు

వేలూరుచేరిసాలలో గుండెనుప్పివలన బాధపడుచుండుట- 22 పానులు తగ్గిపోవుట

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

మార్చినెలలో నెల్లూరులో జరుపవలెను

నెల్లూరు న్యాయవాదుల ప్రయత్నము

నాయకులందరును మార్చినెలలో చెన్నపురికి వచ్చెదరు గాన భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమును నెల్లూరులో మార్చినెల రెండవవారమున జరుపునట్లుకొరవలెను. శ్రీయుత దాసు, పండిత నెహ్రూగార్లు మున్నగు రెండవపక్షమువారికి నూడ ఆన్యాయములను పంపునట్లు కొరవలె నని నెల్లూరు జడ్జి ఘన గు రాఘవ రెడ్డి, రాఘవాచారి, నరసింహాచారి, ముప్పగారు రెడ్డిగార్లు మున్నగువారు 30 మంది సంకేతములుచేసి నెల్లూరు మండల కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులకు (వాసిరి. తంతివార్త)

రాజమండ్రి కూనీకేసు

ముద్దాయిల సందరిని విడుదలచేయుట

నిన్న (14 వ తేదీ) పగలు 11-10 కు గోదావరిజిల్లా జడ్జి రాజమండ్రిలో తీర్పు చెప్పెను. ఆయిదవముద్దాయిని ఏల అప్రావరుగా ఏర్పరచలేదని జడ్జి ఆశ్చర్యపడినది. ముద్దాయిలందరును గూడ నిర్దోషులని విడుదల చేసెను. కోర్టు ప్రేక్షకులతో నిండిపోయినది. (స్వకీయ విలేఖరి కంతివార్త)

ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు

రాజమండ్రిచేరుట

ఆంధ్రరత్న రామదాసు శ్రీయుత దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారును వారీపతిమణియును కాశీనగరమునండి 12 వ తేదీ సోమవారమునాటికి రాజమండ్రి చేరిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారి సతీమణికి బాగుగా ఆరోగ్యము కలిగినది. వారు కేడు (15 వ తేదీ) గూడ రాజమండ్రిలో నుండురు (స్వకీయ విలేఖరి కంతివార్త).

శ్రీయుత కృష్ణస్వామి శర్మగారు

గుండెనుప్పివలన బాధపడుచుండుట

శ్రీయుత కృష్ణస్వామి శర్మగారిని వేలూరు చేరిసాలకు పంపింపునప్పటి ఆయన 134పానులు జరుపుండెను. ఇప్పుడు 112 పానులుమాత్రమే యున్నాడు. 22 పానులు తగ్గిపోయెను. ఆయన ఆరోగ్యమేమియును సరికాలేదు. ఆచట వైద్యపరాయణులు బాగులేదు. ఉపశ్రమకరమును గుండెనుప్పివలన శర్మగారు బాధపడుచున్నాడు. (హిందూ)

వర్గనాలో కన్సిలుపక్షమువారిసభ

వీర వామనరావుగారి అధ్యక్షత

ఈనెల 11 వ తేదీని యోటములుకడ పరగజాలో కాన్సిలుపక్షమువారిసభ జరిగినది. ఆసభకు వీరవామనరావుగారు (వేరాధు) అధ్యక్షతవహించిరి. చట్టప్రక్కల గ్రామములవారు వెయ్యిమంది ఆసభకు వచ్చిరి “గయా కాంగ్రెసుతిర్మాముల నా మోదించవలెను.” “దాసుపక్షమువారికి సహాయముచేయవలెను” అనుతిర్మానములు రెండును ఉపపాదించబడవలసియింది. ముండెతిర్మానముపాదించవలెననిపయమును నిర్ధారించెనుట కధ్యక్షున కధికార మున్నను అధ్యక్షు డటుల నిర్ణయింపక సభవారే నిర్ణయింపవలె ననెను. దాసుపక్షమునకు సహాయము చేయవలెనను తిర్మానమునే వారు ముందు చర్చింపగోరిరి. ఆతిర్మాన మోదించబడినది. రెండతిర్మానము నుపపాదించవలెనని.

లోకమాన్య పత్రిక

ఖడిల్కరుగారు సంపాదకత్వమును వదలుట

బొంబాయిలో మహారాష్ట్రభావలో ప్రకటింపబడుచున్న ‘లోకమాన్య’ అనుదివ పత్రిక కార్యనిర్వాహకసంఘమున హెచ్చుమంది కాన్సిలుపక్షమువారుగట్టచే ఖడిల్కరుగారు వారితో నేకీభవింపజాలని సంపాదకత్వమును వదలివేసిరి. ఖడిల్కరుగారు ప్రత్యేకముగా వాదకలు అను పేరితో నొక మహారాష్ట్ర దినపత్రికను ప్రకటింపదలచిరి. (హిందూ).

పంజాబులో

ఆంగ్లదిన వారపత్రికలు

మరియొక క్రొత్తపత్రిక

పంజాబులో దేశభాషాపత్రికలకు ప్రోత్సాహ మధికము ఇటీవల ఆంగ్ల భాషలోనూడ దినపత్రికలను ప్రకటింప నారంభించిరి. పంజాబులో ఆంగ్ల విద్య వర్ధిల్లించినవారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువ. పంజాబీపత్రిక ఆంగ్లభాషలో ప్రకటింపబడుచుండెను. నైనికాసనము వచ్చి నపుడు ప్రభుత్వోద్యోగులు దానిని తుదముట్టించిరి. ఆంకట ప్రతిబ్యాసుపత్రిక యొక్కటియే దేశీయములకు నడపబడుచుండెను. పిమ్మట ముస్లిములొకటము పత్రిక వచ్చినది. ఈపత్రిక పంజాబు ప్రభుత్వవిద్యాకాఖానంలో మియానుఫజిల ముస్సేను గారి పత్రికయని యందురు. పిమ్మట అచ్చునగారి సంపాదకత్వము క్రింద నేవనుపత్రిక ప్రారంభమైంది. ఇప్పుడు క్రొత్తగా హిందూసభవా లోక ఆంగ్లదినపత్రికను ప్రారంభింపదలచిరి. (రీడరు)

ఖద్దరుబట్టలకు రంగువేయుట

మగనలాలు గాంధీగారు

స్వదేశీబట్టలకు రంగువేయుటనుగూర్చి చాలమంది మాకువాసిరి. దీనినిగూర్చి ఆచార్య ప్రభులచంద్రరాయగారు వ్రాసినిగ్రంథమున వివరములన్నియును పూర్తిగా తెలుపబడినవి. ఈగ్రంథము మంగభావలో వ్రాయబడి ఆంగ్ల హిందీభాషలలోనికి ఉర్దూమా చేయబడినది. 70 పుటలుగలది. కల ఏభావలో వైస సరే రు 2-8-0. వలయు వారు “ఆచార్య ప్రభుల చంద్రరాయగారు 96, మానికుతోలా మెయినురోడ్డు, కలకత్తా” అని వ్రాయవలెను. ఆచార్యులవారు వ్రాసిన పద్ధతులనుబట్టి సత్కార్యక్రమమున వేరిషించి చూచితిమి. ఎరువు నీలిరంగులను సరిగా మేము వేయలేకపోతిమి తక్కిన వాని నన్నిటిని వేసితిమి. ఎరువు నీలిరంగులను వేయుటనుగూర్చి ఆచార్యులవారికను వివరములను తెలుపుటకుసరమని ఖద్దరు కాఖాదైర్యమగనలాలు గాంధీగారు సత్కార్యక్రమమునండి ప్రకటించిరి.

రంగూన్ ఫిబ్రవరి 12:-గర్మగారు నేడు మోత్యేనుకు వెల్లిరి 16 తేదీని మరలింతురు.

శ్రీకాకుళంఫిర్యా కాంగ్రెసుకుమిటి 10-2-23 తేదీని గూడిన-రా-రా శ్రీకృష్ణజ్యోతిసులు ముప్పారావుపంతులుగారిని అధ్యక్షునిగాను మ|| తామరు రామకృష్ణారావుగారిని కార్యదర్శిగాను మ|| యమ్మాడ మామయితరావు పంతులుగారిని కోశాధ్యక్షునిగాను ఎన్నుకొనిరి.

విలేఖరులకు సూచన

కో. న. సం. వ. రా. యన్. కృ. నా. కు. వెం:- ప్రకటింపజాలము. అం||కృ||సం||

గురువారము

— 〇 〇 〇 —

కాని నానారాష్ట్ర సంఘమునందు ప్రాముఖ్యముబడిన ప్రాన్యదేశము తనకు సంబంధించిన వ్యవహారమును ఆ సంఘముద్వారా పరిష్కరించుకొనుటకు బూనలేదని, ఇతరదేశములవారు ప్రాన్యని విషయమై ప్రోద్బలపడుచుటలేదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు సభ్యులకే నమ్మకము లేకుండగ ఇతరులకు నమ్మక మిందునా? మోసూలువిషయమును నానారాష్ట్ర సంఘము శాశ్వతము కలుగ జేకొనవలయునని గర్జించిన కిర్జన ప్రభువు, దూరువిషయమును ఆ సంఘము నిర్ణయించుట పొసగదని పార్లమెంటు సభాసమితిపేను. ఒక సంవత్సరమున కన్వయించెడి

కద్దరు : లాంకుష్కరు భయము

మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రికా విలేఖకుడు కద్దరువ్యాప్తిని కడు జాగరూకతతో పరిశీలించెను. కద్దరు ఉద్యమ మింకను ప్రబలముగ నున్నదని వీరు వ్రాసిరి. కద్దరు యువయోగమును ప్రజలు కనిపెట్టి రనియు, కద్దరు ధారణము ప్రజలకొక సాగనయినదని యు, వీరితలంపు. కద్దరు చౌకయగుటయగాక చాల కాలముండును. లాంకుషైరుబట్టలు లేకుండ భారతీ యులు గడపుకొనజాలరని బ్రీటిషువారికి గల నమ్మకము నిరాధారమని వీరు చెలుపుచున్నారు. ప్రజలు విదేశవస్త్రములేగాక హిందూ దేశమున తయారైన మిల్లుగడ్డతో గూడ బని లేకుండ గడుపుకొనుచున్నారని, ఇతిమ కనుగొనెను. ఇట్టిస్థితి ఇంగ్లండుబట్టల వర్తకమునకు చాల యుపద్రవకరము గద. ఇటీవల మాంచెస్టరు వర్తకసంఘాశ్యయ లువన్యసించుచు, లాంకుషైరుకు రెండువందల కోట్ల గజముల గడ్డల విక్రయము పశ్చిమోయననియు, ఏబదికోట్లగజముల విక్రయము తాత్కాలికముగ తొలగిపోవుననియు, మిగిలిన నూటఏబదికోట్లగజములు విక్రయము నయినను మరల పునరుద్ధరించుటకు లాంకుషైరు ప్రబల ప్రయత్నములను గావింపవలయుననియు, హెచ్చరించియుండెను. మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికా విలేఖకుడు లాంకుషైరువరకుల కొక ఫలహానిచు

చున్నాడు. ప్రస్తుతపు ధరలు నిలిచియుండునంత వరకు లాంకుమైరు బట్టలను హిందూ దేశమున విక్రయించుటకు వీలులేదనియు, ధరలను చాల వరకు తగ్గించినగాని వర్తకము మరల సాగదనియు, వీరు తెలిపిరి. తక్కువరకపు దూదిని తెప్పించి బట్టలను చౌకగ తయారుజేసి విక్రయించుటకు లాంకుమైరు ప్రయత్నించుచున్నదని, ఇటీవల చేరిన వార్తలు దెలిపెను. వీతీరుసనయినను స్వలాభము కొరకు లాంకుమైరు వర్తకులు మరల కద్దరు పరిశ్రమను ధ్వంసము జేయుటకు యత్నించెదరని విదితమగును. ఇట్టి స్థితిలో భారతీయులు కద్దరు నిర్మాణము విషయమై ఎంతకృషి జరుపవలయునో, ఒక్క గజమయినను విదేశ వస్తు మీ దేశమునకు రాకుండుట కెట్టి ప్రయత్నముల జేయవలయునో జెప్ప నక్కర లేదు. నిర్మాణకార్యక్రమమున ప్రధానాంశ మగు కద్దరును పూర్తిజేయుటకు, దేశము ఒక్కమృడికార్యదీక్షను నహింపవలయును. కద్దరు మాహాత్మ్యము నిట వివరింప నవసరములేదు. చేయుట కె పనియు గనుపించదని విచారించెడివారు, కద్దరు వ్రతము ననుష్ఠించుచో, వారికి పుష్కలముగ పనిదొరకును. నిరాకిరణకార్యక్రమమునందు కద్దరు ప్రాముఖ్యత నింకను గ్రహింపనివారు, ఉద్యమప్రయోజనమును తిన్నగ గ్రహింపలేదని యాహింపవచ్చును. కద్దరు నిర్మాణమున కన్ని పక్షములవారును తోడ్పడుటధర్మము. ఆచార్యప్రభుల్ల చంద్రుని నిదర్శనము ఎల్లరకు మార్గదర్శకముగ నుండగలడు. కద్దరువలన, రాజకీయ, ఆర్థికదాస్య విముక్తిగలుగు పని నమ్మెడివారిపై, కద్దరునిర్మాణభారము మరింతగలదు. ప్రస్తుతోపద్రవము గాంచియెనను, కద్దరు నిర్మాణమును భారతీయులు పూరిగావించెదరు గాక!

రొనాల్డే ప్రభువు: సహాయనిరాకరణోద్యమము

గతమాసము 19 తేదిన, బెంగాలుగవర్నరుగ బనిచేసిన రోనాల్డే ప్రభువు లండను నగరమున “అదర్బసంఘర్షణమే హిందూదేశపు అశాంతికి కారణము” అనువిషయమై భావగ్యోతమగు ప్రసంగము గావించిరి. అందలివివరము లిపుడు జేరినవి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము గూర్చి యూరపియనులలో మాత్రమేగాక, కొందరు భారతీయ విద్యార్థికులలోగూడ విపరీత భీషాయములు ప్రబలియున్నవి. ఉద్యమపు పరిమార్గమునుగ్రహింపజాలక, కొందరు విపరీతప్రసంగముల గావించెదరు. రోనాల్డే ప్రభువు గారికిమాత్రము, ఈ యుద్యమము అసహజముగ దోషలేదు. భారతజాతీయ సాంప్రదాయముల కిది అనుగుణ్యముగనున్నదని వారు కనిపెట్టిరి. పాశ్చాత్య నాగరిక వ్యామోహమునుండి హిందూదేశము ఎటుల బయల్పడుచున్నదో, రోనాల్డే ప్రభువు వివరించెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమము, త్యాగ కష్టానుభవములవలననే జయముగాంఘనని, మహాత్ముడు అనవరతము చాటుచుండెను. ఈ యుద్యమము మతబద్ధమును యుద్యమమని చెల్పుచుండెను. గాఢకీయ విషయములను ధర్మబద్ధముగ నడుపుట మహాత్ముని యాశయమై యుండెను. పాశ్చాత్యులు గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహ సిద్ధాంతమును గ్రహించుట కష్టమని, రోనాల్డే ప్రభువుగారంగీకరించెదరు. అత్యశక్తివలన, సంకల్పసిద్ధిగలుగు ననుసంగతి వారికి విపరీతముగ దోషకపోదు. కాని, భారతీయుల హృదయమును గుర్తెఱిగినవారికి, ఈపద్ధతి కడుసహజముగ గాన్పించు నని, రోనాల్డే ప్రభువుగారి యుద్దేశము. ఇందుల కుదాహరణముగ రోనాల్డే ప్రభువుగారు వసిష్ఠవిశ్వామిత్రుల సంఘర్షణకథను వివరించిరి. భారతీయులును పాశ్చాత్యులును ఒకరి దృష్టిపథమును మరియొకరు గ్రహించు

అండ్, ఫి. జి. 13:— యావద్దేశితం విషయమై
జి. నెలతో ఏమి రాన్నుద్దో జెప్పబాలను జున్ను, నిర్దేశము
జి. నెలతో లేక జున్ను అంతయు అరాచకముగ నులినా

జేపూలను, నవ్వపరమాలను పరాసులకు మట్టపొవుటచే పరాసులకు కోపము వచ్చుట సహజము. ప్రస్తుత విషయమై నానాజాతి సమితివారు జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు వీలులేదనిరి. తుదకి విషయము అంతర్జాతీయచట్టముచేతనే పరిష్కారము కావలయునని కష్టప్రభువు అనెను.

తురుష్క-సమస్య

కర్జక్ ప్రభువు యభిప్రాయము
పరాసుబ్రటిషువారి యుద్దేశ్యము లొకటే

లండన్, ఫిబ్రరి 15:—లాసేను సభనుగూర్చి ప్రస్తావించుచు కర్జక్ ప్రభువు ఇట్లు చెప్పెను. జర్మనీ రూపు సమస్యల వలెనే ప్రాచ్యదేశపు సమస్యను పూరించుటకు ఒక్కజాతికి తక్కి చాలదు. తురుష్క-సమస్య పరిష్కారముగలదిగా పరాసులకు బ్రటిషువారికి ఒకే యభిప్రాయము. భిన్నాభిప్రాయములేవు. మిత్రమండలి సయోధ్య చేదిరిపోగూడదు. సభ ఎట్లు భగ్నమైనది తెలియజేయుటకు కర్జక్ ప్రభువు కేరళయు కష్టముగనుండెను. మిత్రమండలి వరకు పరాజితులపట్ల ఇంతవాత్సల్యముగ ఎన్నడును లేవు. తురుష్కలకు సంధిప్రాయము సంతకము చేయనిరాకరించుట కటన్ధించు. కాని చివరను దువ్వబుద్ధి మేరకులే ఎవరో చెప్పిన మాటలను విని తురుష్కలకు నిరాశ రించిరి. అంగ్లాలో ఏదైన ప్రతికూలభావమున్నచో, లేక తురుష్కలకు ఇంకను మిత్రమండలి మైతిచేసినది ఆశించుచున్నారో నాకు తెలియదు. కాని వారిట్లుచేస్తే అయ్యది తప్పని వారేగ్రహించెదగా. వెయినూలు రాజుతో సంధి ప్రతిముద్ర ధము గాతడు. పార్లమెంటువా రివిషయమై తమయభిప్రాయమును తెలియజేయుచుండు ఇది అంగీకరించుటదని తెలియచేసెను.

ప్రభువుల సభలో సభ్యులందఱును సుందరముగ అంకరించుకొని అమాల్వకురు దుస్తులను ధరించినట్టి. చూచుట కేరళయు ఆనందముగనుండెను. వాతావరణము ప్రతికూలముగ నున్నను మొదటికామస్య సభ్యులకు ఉదయము 4 గంటలకు వచ్చెను. సార్వభౌమ దంపతులకు ప్రభులు గుంపులుగూడి స్వాగత మొసరిరి. రాజుగారు రాణిగారు చక్రవర్తులు చక్రవర్తినిలు ధరించు దుస్తులనే తొడిగిరి. రాణిగారి దుస్తు నుభవజ్ఞ భారత దేశపు వజ్రములతోడను దక్షిణ ఆఫ్రికా వజ్రములతోను అలంకరించబడిన.

చర్చ

లండన్, ఫిబ్రరి 15:—నేటివిశ్వాత్మాము కామస్య సభ వరకు సమావేశ మాయెను.

రూపు వ్యవహారములో అంగ్లవ్యవస్థల మనములన్నియు పరాసు ప్రతిముద్ర యుక్తమని స్వామ్యవ్యవస్థల రాబట్టినానిరి. యూరప్తుకు చిత్తులను లేపందేయుటకు అంగ్లరాసుల సహకారములే వై కొనివలెనని తెల్పవచ్చును. రాబట్టినాని తిండియను కాలింగు ఉపాధ్యక్షులగాను బలపించిరి.

మగ్గినాల్దగారు

యూరప్తు ఈ అసాధ్యపు వ్యవహారములతోడను అసాధ్యపు వరకులేవేను మహా ందరగోళములో బడియున్నది రాచకియ ఆరిక ఆయోమనులలో బడి గొట్టుకొనుచున్నది మిత్రమండలి రాజ్యకాంతితో ఉగులాడుచున్నారు. కొలొనూలో బ్రటిషుసంఖ్యములు పరాసులకు సహాయము చేయవలయున్న సంకతి నిజమేనా? రూపులో బ్రటిషుకార్మికులను ప్రవేశింపట్టుటకు కాయబారములు జరిగినచో అసలు ఏయద్దేశ్యముతో పరాసులు రూపును ఆక్రమించుకొనుచున్నారో అభయమేమైన ఇయ్యబడెనా? బిగవట్టపరిహారముల రాబట్టుకొనుటకే పరాసులు ప్రయత్నించుచున్నారా? లేక త్వరలోనే రైసుపొంగియును తమకింద స్వాకంత్రియముగ రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వముగ జేయవలచిరా? వ్యవహారసంఘములో బ్రటిషువారి అధికార మెట్టి? ప్రాంసు బ్రిటను కీ.తొలనైన అప్పు మాటయేమి? అని అడిగిరి.

ప్రధానమంత్రిగారు

బ్రటిషు వైద్యములు రైసుదగ్గర నున్నంతకాలము సంకతి సందర్భములు వీరికి తెలియుచుండును. బ్రటిషు వైద్యమును రైసు నుండి వరకుచింతమే మిత్రమండలిపాత్రు అంత్యమగును. అట్లుగ నేని అయ్యది చాల విచారకరము. బ్రటిషువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు అవకాశ మేర్పడుగాక! కాని ఇది జరుగునట్లులేదనిరి.

14వ శైవమహాజనసభ

ఈ నెల 19వ తేదినండి తేనాలిలో జరుగును
శైవమతాభిమానులెల్ల విచ్చేయ ప్రార్థించబడుచున్నారు

సార్వభౌముని యువన్యాసము

రూపు ఆక్రమణ

లో బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటును, ఆక్రమణ విషయమై ఏకీభవించవచ్చును మిత్రమండలికి క్రొత్తచిత్తులను దెచ్చివెట్టకుండగ ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రాచ్యదేశమున కాంఠిని మరల సేర్పరుచుటకు ఇంతక్రమపడి తయారచేసిన సంధిపత్రమును తురుష్కలకు అంగీకరించదు గాక. తురుష్క సామ్రాజ్యపు భవిష్యత్తు షేతుమునకు అపాయము లేకుండుగాక! బ్రటిషువారు అమెరికను ఋణమును తీర్చుటకు అంగీకరించిన ఏర్పాటులు తప్పిస్తే కరముగ నున్న విమర్శలందరును పనిలేని కార్మికులవిషయమై శ్రద్ధహించి నిరంతరము పనిచేయవలెను. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వముతో సహకారము నల్పము అంత సామ్రాజ్య వర్తకమును అభివృద్ధిచేయుచుండుగాక యని సార్వభౌముడు నడిచెను.

బిరిషు విప్లవకారులు

డెవెలరాగారు - కాన్గ్రెసు

లండన్, ఫిబ్రరి 15:—రాత్రి 11/35. డెయిలీమెయిలు డెలికవిలేఖరి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—
అర్రెనా వ్యవస్థలలో గొప్ప యుద్ధము జరుగవచ్చును. ఈ ప్రాంతములో స్త్రీస్త్రీలు ప్రభుత్వమువారి సేవలో, సాయభక్తులములు, కలెక్షన్లు విమానములు ఆంబులెన్సులు బండ్లు కేంద్రీకరణ మగుచున్నది. పోయినవారము బ్యాటీ ఒకసంఖ్యగ్రామములై దాడి సల్పుటచే ఈ ప్రభుత్వములన్నియు జరిగినవి.

కాన్గ్రెసుకారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చు సందర్భమున డెవెలరాగారిట్లు తెలియజేసిరి. బహుళసంఖ్యాకులు విర్రాండుకు ప్రభుత్వము షేతుముని నిశ్చయించెదరో అతిర్మానుము ఇంగ్లాండు ఒక్కొక్కటకు ఉద్భుత్తరాల్లె ఒకల్లె స్త్రీస్త్రీలు రెంటికి మధ్యస్థులకు తరి పాలనముగల మేము సునిధిలై నుండెదము. మేమాప్రకారమే నడుచుకొనెదము. విదవర్తనలందులో గాని విర్రాండు ఇంగ్లాండుకు గాని మరియొకదాండెను.

రూపులో కఠినపాలనము

జర్మను మంత్రులు రూపులో ప్రవేశించరాదు
జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము

డెయిలీమెయిలు ఎస్సెనువిలేఖరి 14 తేదీ ఉదయము 12-20 గంటల కిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు: రూపులో కఠిన పాలనము ప్రవేశపెట్టబడినది. ఇంకను అల్లరులు జరుగునను ప్రదేశములందు రాత్రి ఇన్ని గంటలైనవీధి నిద్రయు రాజవజ్రురాదను ఉత్తరవలను అమలులో పరాసులు పెట్టిరి. వంతెనల రస్తానులలో బోంబుడుగ పసారావార్డు కావలిగాయుచున్నాడు. బోంకం హెర్మీ పట్టణములమీదగూడ గొప్ప మొత్తములను ఆపరాధము విధించిరి.

జర్మనీకిని ప్రాంసుకును రాజీతుయ్య ప్రయత్నములన్నియు విరోధముగ గ్రహించబడునని డెయిలీమెయిలు ప్యారిసు విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

రూపు ఆక్రమణ

బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు రూపు ఆక్రమణ విషయములో ప్రతియమును లిగించుకొనరాదని జేసికొన్న నిశ్చయమును అస్పష్టముగా రంగీకరించిరి. జర్మనీనుండి రావలసిన మొత్తమును అసలే రాకుండ పరాసులు జేసెవలసి అస్పష్టముగా నమ్మచున్నారు. ప్రాంసు, జర్మనీదేశములు నానాజాతి సమితివారు నిమగ్నవులను నిర్ణయించుట కంగీకరించుట కొక్కొక్కసంఖ్యల జేయవలెననిరి.

మాక్స్ బర్గ హెచ్చిపదని ఎవరును ఉత్సాహమునొందలేదు. ఇది కాశ్యక్తముగ నుండదను కారణమే గంతోషములేక పోవుటకు కారణమని డెయిలీ మెయిలు డెలికవిలేఖరి తెలియజేయుచున్నాడు.

కెమాలిస్టుల ప్రచలనము

మెస్సినాను పొగరూడ జంగ్లు డాక్టునుండి స్త్రీలకు పొగను కొంపోవు మిషన్ బోవుచుండ ఈ నౌక పరామ పతాకముతో కెమాలిస్టులకు ముందుండు సాయగిని గొంపోవుటను తెలిసికొన్నందున పట్టకొనబడినది. ఇచ్చట నుండు గుండు సాయగిని దిగుమతి జేయుచున్నారు. ఫ్రెంచి ఇటలీ పతాకములతో చాలకాలమునుండి తుపాకులను దిగుమతి చేయుచున్నారను సందియమును రుజువు చేసినట్లుల కాన్పించుచున్నది.

బూతుసేవానిగారు సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగుల సెరియం కొనియాడి రనియు వీరు ప్రజాషేతుమునకై సదా పాటుబడుచుండునయు ఇందెయలో మాంటేగు వేల్యును తర్ల సంస్కరణములవలన తమ రక్షక నైపుణ్యమునకు కొఱుక కలుగలేదనిరి భారతీయులు తమ విద్యాభ్యాసములను శ్రష్టద్రోశను నడిపించుచున్నారని రైతునకు నిరాదంబర గ్రామజీవనమందు అస్త్రీగలిగి దాని నిర్వహించు కత్తిల్లనివ్వన సేర్పవలె ననుచున్నారు.

లండన్లో మహమ్మదీయుల కొక వసీరుకు గట్టిచుటకును, ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథములను కొనుటకును మరణశాసనమున మనీషనిమిత్తము 200 పౌనలను, పుస్తకములకు 50 పౌనల నీయవలెనని విల్పియం బ్లటుకుగారు ప్రాసిడెట్టిరి. వీటి జరిలియం మ్యూజిక్ యమున కీడువలెనని లిఖితగ్రంథముల పేటిక నిచ్చిరి. దీనిని 30 ఏ ద్దవరకు తెరవరాదననిరి.

అంగ్లో అమెరికను ఋణమును తీర్చుటకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ సెనేటువారు చట్టమును ఆలోచించుచున్నారు.

లివర్పూలులో గ్యాసు కర్మాలయము గానితయారచేయు కార్యాలయము అంబుకొని మూడు ఇండ్లు భిక్షుభూతమైనవి.

ఫ్రెంచి నౌక నిర్మాణ కార్యక్రమము

పరాసులు క్రొత్త నౌకానిర్మాణము నిమిత్తము 2400000000 ఫ్రాంకులను క్యుయవకుటకు ఏర్పరుచుకొనిరి. 20 ఏండ్లలో 700000 టన్నుల నౌకలను గట్టవలెను. ఇందులో ఒక్కొక్క అంతర్గమి 600 టన్నుల బోవుండవలెను. నౌకానిర్మాణములు గూడ నుండవలయును. మొదటి 8 సంవత్సరములలో యుద్ధనౌకలను నిర్మించు. చిన్న నౌకలను మాత్రము గట్టెదరు. ఇట్టి నౌకలు 6. క్రూయిజరులు, 35 టూర్పిడ్ ఓడలు, 34 జలంతర్గతాలుండును. వీటికన్నిటికిని 240000000 ఫ్రాంకులగును.

కర్జక్ ప్రభువు లాసేనులో తురుష్కలపట్ల చాలకరకు సానుభూతిని జూపెనని బోకర్లాగా రనిరి. అంగ్లా ప్రభుత్వము వారు సంధిపత్రమున సంతకము జేసెదని ఆశించుచున్నారు యుద్ధము కలుగునను భయము వీరికి లేదు.

మేమెలుసామ్రాజ్యధి కారమును అధానియాకు మార్పుటకు గురువారమునాడు ఏర్పాటులు జేయబడును. ఈవిధానమును అధానియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి తమ ప్రతినిధులను తక్కిన వ్యవహారములన్నిటిని ముగించి ఒడంబడికను జేసికొనుటకు ప్యారిసు కంపెనీలనని ఆహ్వాన మంపుడును.

జర్మను మంత్రులు ఎట్లును నడుచుకొనవలసినది విడచి యిత్రభుత్వమువారు చేయు ఉత్తరవులను, కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు నిరాకరించవలెనని జర్మనులు ప్యారిసు బ్రుస్సెల్సుకు బంపిన ప్రత్యుత్తరము తెలుపుచున్నది.

పొగమందులో రైలుబండిపోవుచు ప్రయాణికులతో సాయము బండితో ఇంగ్లాండులో డిగ్రాసెను. మాగ్గురు మనుష్యులు చనిపోయిరి. ప్రయాణికులకు ప్రాణనష్టము కలుగలేదు.

కొవ్వపదార్థమును కాయధాన్యములు ఎరవుతప్ప ఇతర వస్తువులను ఎంతమాత్రము అపాక్రమణ ప్రదేశములకు రూపునుండి ఎగుమతి జేయరాదనిరి. తక్కినవర్తకపు వస్తువులమీద అసలు ఖరీదుమీద నూటికి 10 చొక్కన వస్తువిధించిరి. క్రొత్తును నుండి రషియాకు 4 గురైలు బండ్లు పోవుసమయమునకు వీటి నాపుజేయుటకే ఈ ఉత్తరవును ప్రకటించిరి.

భార్య సెంటుజార్జి జెట్టు

13 ఫిబ్రవరి 1923

వ్యాఖ్యాన (బహుళ)

ఎ. జె. హెచ్. వైట్ గారు జనవరి 19 తేదీ మొదలగా నివాసమును బోర్డు కార్యదర్శి గారి నియమింపబడిరి. కన్నూరు సెంటుజార్జి జెట్టు నూపరింపబడినట్లు దర్శియం యన్. స్నేహ గారు మద్రాసు జిల్లా నూపరింపబడినట్లుగా మార్చి 15 తేదీనుండి ఆర్డింగుగా నియమింపబడిరి.

ఈక్రిందివారు చిత్తూరు జిల్లా కార్యదర్శి స్థానమునకు ప్రేటులుగా నియమింపబడిరి:

పానుగంటి వెంకటరంగారావుగారు

మహమ్మద్ అబ్దుల్ కాదర్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు

వి. వెంకటరంగయ్యగారు

బందరు, పెడన కాజీగానుండిన ముస్లిం అబ్దుల్ కాదర్ సాహెబ్ గారు రాజీనామానిచ్చినందున వారాడవినుండి తొలగించబడిరి.

సామ్రాజ్యకానకభూమి ఇ. వార్డన్ గారు రాజీనామానిచ్చినందున వారిస్థాన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ నియోజకవర్గము వారు కర్, గార్డెన్ ఫ్రెజరుగారిని యెన్నుకొనిరి.

రెవిన్యూకాళి

విజయూరి వెంకన్న పంతులుగారు బందరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

అభివృద్ధికాళి

సి. తాడులింగ మండలియార్ గారు కన్నూరు మెంటు రెవెన్యూ లింగు పుత్తకామ్రాజ్యముగా ఆర్డింగుగా నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్లకాళి

సి. యల్. బుమెల్ ఎ. యం. వి. సి. ఇ; ఎ. సి. జి. వి. వికాఖిట్టణం దీవిజను ఎక్స్‌క్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు 1 వ కరిక్చర్ నూపరింపబడినందున ఎంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనకాళి

జె. సి. వెంకటరావుగారు ఆదోని మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరుగా నియమింపబడిరి.

రాజుల సెడించి మామంతరావు. డి. ఎ. బి. యల్. గారు బందరు తాలూకాలోని కృష్ణాజిల్లాలో మెంబరుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గొట్ట శ్రీరాములు (కే.పి. బి. ఎ. బి. యల్. గారు కిన్నెరి తాలూకాలోని వైస్ ప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి.

దంకటి పుల్లయ్యరాజుగారు పెద్దాపురం మ్యూనిసిపల్ 2 వ వార్డుకు మెంబరుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాళి

కర్నల్ ఏ. హెచ్. మారెస్, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం సిండికేటు కార్యకర్తలు 1923 ఫిబ్రవరి 14 నుండి తమ పదవికి రాజీనామా నిత్తురు. కావున ఫాన్స్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగు వారికికరి నెన్నుకొనవలెను.

అభ్యర్థులపేర్లు ఫిబ్రవరి 29 తేదీలోగా రిజిస్ట్రేషన్ గారికి చేరవలెను.

రెవరెండ్ మెన్స్ సిండికేటు కార్యకర్తలు తమపదవిని 1923 మార్చి 1 వ తేదీన వదలుదురు గాన ఫాన్స్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ చే మరయొకరి నెన్నుకొనబడవలెను. అభ్యర్థులపేర్లు ఫిబ్రవరి 28 లోగా రిజిస్ట్రేషన్ గారికి ఆదనవలెను.

ఆదవులు

తూర్పు కర్నూలు డివిజను ఆర్డింగు జిల్లాఫారెస్టు ఆఫీసరు ఎన్. రామస్వామి అయ్యగారు తూర్పు కర్నూలు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగారికి ఆసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

మెడికల్

సి. తోటాద్రి ఎల్. యం. యన్. డివిజను ఆసిస్టెంటు సర్జనుగారు వికాఖిట్టణం మెడికల్ స్కూలుకు బదలాయించబడిరి.

రెంజరీ సివిలు ఆసిస్టెంటు సర్జన్ బి. హెచ్. పద్మనాభయ్య యం. బి. బి. యన్ గారు పల్నాటి మ్యూనిసిపల్ ఆసుపత్రికి బదలాయించబడిరి.

వీసనపాటి శారాయణశాస్త్రి, జె. సీతారామకర్మగార్లు చే రచించబడిన "స్వరాజ్యప్రాప్తిసాధన" మను తెనుగుకర ప్రక్రము రాజ్యదోహదములు గలదగుటచే దొరతనమువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి.

గౌ. నవాబుముజుమ్మల్లానుగారు ఆల్ఫుర్డ్ మున్సిపల్ విశ్వవిద్యాలయము వైస్ చాన్సలరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక వార్తలు

ప్రాన్ సిన్ ఆర్థర్ కోల్డ్వెల్:—వి. సి. యన్ గారు మద్రాసు హైకోర్టులోగా పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి

జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటు:—జె. టి. దర్శియం, ఫిల్మనగారు మద్రాసు నగర పోలీసు కమిషనరుగా ఆర్డింగుగా నియమింపబడిరి.

ఎ. బి. బ్రాడ్వా:—ఆర్. లి. ఎ. జె. పవల్ గారు మద్రాసు షేబర్ లెఫ్ కామర్సువారిచే మద్రాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ప్రాఫెసరు వై. లక్ష్మీదేవరాయ నాయుడుగారు:—వీరు రేపు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు, నైవాపేటలోని డ్రమెటిక్ హాలునుండి కీరవాణ్యము ప్రదర్శన మొనర్తురు.

వైద్య పరిశోధక కాళి:—ఈ కాళిలో ఉద్యోగిగా నున్న కె. యన్. మాస్కర్ యం. ఎ. యం. డి. డి. సి. హెచ్, డి. టి. యంగారు గిండి కింగ్ ఇన్ స్టిట్యూటులో నున్నాగా నియమింపబడిరి.

2 వ తరగతి పిల్లల అసిస్టెంటు సర్జన్:—ఆసిస్టెంటు సర్జన్ జె. హెచ్. థియోడోర్ వి. యం. డి. గారు గిండి కింగ్ ఇన్ స్టిట్యూటులో సాక్షను చేయబడిన ఉద్యోగమునకు నియమింపబడిరి.

శ్రీ కాంచీ కామాక్షీ దేవి బ్రహ్మోత్సవము:—కాంచీపురము:—శ్రీ కామాక్షీ దేవికి ఈ సంతర్పణము మార్చి 9 వ తేదీ (20-2-23) మంగళవారము మొదలు మహావైభవముతో 11 రోజుల ఉత్సవములు జరుగును.

మద్రాసు ఆరోగ్యము:—క్రిందటివారము పుత్తులైవారినంపు స్వచ్ఛమైన మెంటు 1 కి 50. మహాచక్రము వలన 21 మంది బాధితులై 10 మంది చనిపోయిరి కలరా వలన ఒకరు మరణించిరి ఇతర జ్వరములవలన 42 మంది చనిపోయిరి.

సవరణ:—సినిమాటికల్ పత్రికలో హిందూదేశపు ఇనుపదారులు వివిధవిధముల కారులు అనుక్రమిక అచ్చుపారాటటున ఒక స్థానమునం దుండవలసింది ఇంకొక స్థానమునం దుండవలసింది. హిందూదేశపు ఇనుపదారులు అనుక్రమిక హిందూ 10 పుటలలో కర్. ఎం. ఒడ్డయ్యగారి యభిప్రాయము క్రింద కేర్చి చదువుకొనవలయును

రెడ్డిజనసంఘము:—మద్రాసు:—రెడ్డిజన సంఘమువారి రెండవ సాంవత్సరిక సమావేశము ఈఫిబ్రవరినెల 18వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు, కర్నూలు జిల్లా కోవెలగుంట్లలో జరుగును. తప్పక విచ్చేసిన ప్రార్థించుచున్నాడను. ఈ. వి. నువ్వరెడ్డి, పాలకాకర్నూరు అండ్ కో కార్యదర్శి.

ప్రాధమిక విద్య

ఒక తెలుగు మాసపత్రిక

1923 జనవరినెలలో వెలువడిన ప్రథమసంపుటము ప్రథమసంచిక కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఈ పత్రికను కాకినాడలో గాడిచర్ల నారాయణరావుగారు ప్రకటించిరి. సంవత్సరము చందా రూ. 1-0-0 ఎలిమెంటరీ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకును, కార్యనిర్వాహకులకును, సామాన్య 0-8-00 మాత్రమే.

వి. శేఖరాచారిగారు మద్రాసు ప్రేమ్స్ అసోసియేషను వారిచే కార్పొరేషన్ కాన్సిలరుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మూడవకమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ వారి వార్తాపత్రిక యగు "ది కమ్యూనిస్టు"ను దొరతనమువారు స్వాధీనముచేసికొనిరి.

లండనులో ప్రకటించు "అడ్వాన్సుగార్డు"ను ఆంగ్ల వార్తాపత్రిక ప్రథమసంపుటము 8 వ సంచిక దొరతనమువారు స్వాధీనముచేసికొనిరి.

ఖద్దరు నేల కట్టవలెను

నేటు బజాజుగారి ఉపన్యాసము

బొంబాయి నగరమున మార్వాడి సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము 11 వ తేదీ సాయంత్రము బహిరంగసభ జరిగినది. నేటుజమునాలూ. బజాజుగారివలన మార్వాడి సంఘమున కంతకును ప్రబలముగ ప్రఖ్యాతి కలుగుచున్నది వీరెప్పుడును దేశము కొరకును నోరులేని పశువుల కొరకును పాటుపడుచుందురు. మార్వాడిలందరును యితరులతోపాటు దేశముకొరకు సేవచేయ వలెనని అభ్యుత్తుకు కన్పించుచున్నామని గారు నడిచిరి.

ఖద్దరు ప్రచారము ఏనెల చేయవలెను?

మన మతమునకును నీటికిని ఖద్దరు బట్ట వో గలసంబంధ మేమని చాలమంది యింకను సంశయించుచునే యున్నారు. ఖద్దరు సమస్య ప్రధానముగా మత సంబంధమైనదే. దేశీయులలో పెనరైన దీనులుగా నున్న పురుషులకి సహాయము చేయుట భారతీయుల కందరికిని ముఖ్య: ర్తవ్యమై యున్నది. అన్నములేని వారికన్నము పెట్టుట మనధర్మము. దేశమున మూడుకోట్లమందికి ఏ రోజునను కడుపు నిండ నొక గ్రామమున భోజనము లభించుటలేదని గాంధీమహాత్ముడు తెలిపెను. మూడుకోట్లు గాను పదికోట్లమంది కన్నములేదని లాలా లజపతి రాయగారు నడిచిరి ఈరీతిగా కోట్లకోటి మనదేశీయులన్నములేక మూడుమంద వారికి సహాయముచేయుట మన విధి యగునాకాదా? దామాషా ఆదాయము తలకు సామాన్య 80 రూపాయలు. దానిలో ధనికుల ఆదాయమును తీసివేసివో తక్కినవారిలో బ్రదుకుటకు చాలిన ఆదాయమెవ్వరికిని గూడ లేనేలేదని స్పష్టమగుచున్నది. దేశీయంతయును తిరిగి చూచినవో ప్రజలలో హెచ్చుమంది కట్టిక దారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నారని స్పష్టము కాగలదు. లేనివో నెలకు 4-5 రూపాయలసాలికొరకు దేశీయులు ఆసాముకుపోయి అచటి తెల్లవారికి బధకపురము నేల వ్రాసియిచ్చి అప్పు కప్పముల ననుభవించెదరో యూహించుడు. ఈ దేశములో అన్నముదొరకనందున మాడిచావలెక నే మనవారు విశేషములకు పోయి అచట పాశ్చాత్యులకు బానిసలై యుండవలసిన గతిపట్టినది. మనదేశీయులెట్టి దినదేశలో నుండుట మనకు గౌరవప్రదమేకా? వేలకోటి యంత్రకాలల నీదేశమున కట్టించినవో మనదేశీయుల పండువు ప్రతి సంవత్సరము విదేశీయులకు మనము పోసికుండ చేయగలుగుదుముగాని ఆందుకుల కోట్లకోటి ప్రజలు కప్పపడుటయు ఎవరో కొద్దిమందినూకొనె ఆలాభము సంభవించు మూడుగట్టు కొని కోట్లకోట్ల లగుటయు తటస్థమను. అటులగాకుండ ఎవరియింట వారు స్వేచ్ఛగా నుదిగా నుభవముగా పనిచేయుట మేలుగాదా? ఖద్దరు వ్యాపకమునకు కోట్లకోటి ప్రజలకు చాలిన. తపన కలుగును. వారి ఆర్థిక నైతికత బాగుపడును. చేతిముగ్గుములమీదనే నేయవలెను మరలలోగాదు ఈరీతిగా పని జరిగిన దేశము ధనవంతమగును. వీరలకు ధనము లభించును. ఎవరో కొద్దిమంది కోట్లకోట్లలగుటయు కోట్ల కోటి ప్రజలు కూడును, గడ్డయును లేక మాడి చచ్చుటయు తటస్థమను. కోట్లకోటి ప్రజలే ధనవంతులయ్యెదరు. యంత్రకాలలను పెట్టుటకులన జనసామాన్యమున కెన్నిటికిని మేలుకలుగదు. యంత్రకాలలను పెట్టుటకులన దొరతనమువారికి మరంతయును కలుగును ఇప్పుడు కొన్ని యంత్రకాలల వారు ఆదాయపు పన్ను క్రిందను ఆదీకపు పన్ను క్రిందను 40 లక్షలుగూడ చెల్లించుచున్నారు. దామాషాను ప్రతి యంత్రకాలయును సామాన్య 15) కేలు చెల్లించుచున్నది. మొత్తమున్న యంత్రకాలలకులను సామాన్య 850, 40) లక్షలు దొరతనమువారికి లభించుచున్నది. కానకోల్లంపునకు నమలలో పెట్టినవో దొరతనమువారికి నన్నులు చెల్లించు కందుటకు చాలమంది సంక్షుద్ధులయ్యెదరు. అప్పుడు యంత్రకాలలవారేమిచే నెదరు? వారు పన్నులచెప్పరా మానెదరా? ఖద్దరు మహిమను మహాత్ముడొక్కడే గుర్తించెను.

నేను ఒక సంవత్సరముండి ఖద్దరు ప్రచారముకొరకు పనిచేయుచున్నాను. ఖద్దరు దేశమున స్థిరమగునని తొలగిపోవునదికాదు. దినదినమును గూడ నభివృద్ధి కలుగుచున్నది. ఆంగ్ల రాష్ట్రమునందును మరికొన్ని రాష్ట్రములందును అభివృద్ధి చాల హెచ్చుగానున్నది. మార్వాడిలో హెచ్చుమందివర్తకులుగాన వారు ఖద్దరుకలన కలుగులాభములను గుర్తించవలెను. అత్యున్న విజ్ఞానసంపన్నులు కొందరు మహాత్ముని ఖద్దరు ప్రచారము నాడే పించుచున్నారని దానిరహస్యమును మహాత్ముడుతప్ప మరెవ్వరును సరిగా గుర్తించలేదు. నూలు: దుకువానికి రోజుకు రెండవాయి మూడవాయిమాత్రమే ఆదాయమునకున్ను. అదిగొప్ప ఆదాయము కానిమాటనినమేగాని యిప్పుడు దామాషామీద నెలకు రెలకు 2 1/2 రూపాయలే మనదేశీయుల ఆదాయమై యున్నది. నూలువకుటకులన నెలకు 5 రూపాయలు ఆదాయమునకు తక్కువగిట్టును. అసలులేకుండుటకంటె 5 రూపాయలు గడించుట మేలుకాదా? అందుకుల యుద్ధాత్ తీరునుగాదా? బ్రిటిషు దొరతనమువారు మననేతరప్రశ్న నెటులవారినము చేసిరో అవిషయమును గూడ మీరు గ్రహించవలెను. శేఖర్ పుద్గినిని దేశీయుల సౌఖ్యమును కలిగించుట కల్లవారును ఖద్దరు బట్టలను కట్టవలెనని నేటుజమునాలూ. బజాజుగారు నడిచిరి (బాంబే కానికలు).

Managing Director
Nedungadi Bros Ltd.,
P O Cochin (Malabar Coast.)

చెన్నపురిలో స్వరాజ్యపక్షము

రాజమండ్రి నాయకులను గూర్చిన అసత్య ప్రకటనము (స్వకీయ విలేఖరి)

రాజమండ్రి, ఫిబ్రవరి 18. ఈనెల 12-న తేదీల "సోదా" దినపత్రికలో ఎన్. నరసింహుని కనువారినే మద రాను మహాజనసభ హాలులో 11-న తేదీని "నాశనము" వారి సభయొక్కటి జరిగినట్లును అందులో అపకూటన వారిలో శక్తి వింపిస్తట్లు రాజమహేంద్రవరములకు శ్రీ దాక్షిణ్య పాలకో డేటి గురుమూర్తి భవిష్యదేవాలయ సర్వసారాంశగార్లు ఆంగీకార మును తెలిపినట్లును ప్రచురింపబడినది. అట్టి జేమియూ జరుగునట్లుగ నాయాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుకొని తమ యొక్క అభిప్రాయములను వేరు వేరుగా వ్యక్తముచేసినారు.

దాక్షిణ్య గురుమూర్తిగారు

ఇట్టి నేటుమెంటు నాక త్యాగ్యవ్రతమున గలిగించుచున్నది.

"జేబందు దాను, నెహ్రూ గార్లంతటి ప్రమాఖులు లో దానియే సందేహము గలవాడే గాని తాగ్యవ్రతము ఆకర డి న మైంది కానందుచేత సంకతిసందేహములు ప్రత్యక్షమున ఉండి తెలిసికొనుటకు 11-న తేదీ మదరాసులో జరిగిన మాతనపక్షము వారిసభకు నేనురాదలచినమాట వాస్తవమే. కాని కాంగ్రెసులో అధిక సంఖ్యాకులచే నామోదించబడిన త్యాగవ్రతము కట్టక గనుక పాదకను భర్త్యమునకు జరుగదలెనున్నాను అందుకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయ నిష్ఠాపూరితుడను. అందుకు కలిసి యేక మఖముగా నిరంతర ప్రభుత్వార్థమునాతిని డిమాండు యందును, జేతమంతయును వ్యక్తమైన అమోకమత్యముగల్గి అయ్యదికారణ ముతో పోరాటము సులభము యందును నాకు నయ్యకములందు. అందువలన, స్వల్పకాలము లోనే నాయకులలో సామ్యపుగు నేకీభావము కలుగకలసినదిగ గోరుచున్నాను.

ఈమధ్య త్రితీయలో దానుగారిని గురించి వ్రాయబడి యున్న కాంగ్రెసుకావల నొకపక్షము యేర్పడవి స్వాతంత్ర్యసం పాదనమునై యాధ్యక్షుల సమ్మతితో నాంగీకారముచేయ.

నాతనపక్షమునా కాంగ్రెసును తెలియజేసే నేర్పడు దానికి ఆ గీ: రించితిని విశ్రాంతిగానున్నది.

శ్రీ భవిష్యదేవాలయ సర్వసారాంశగారు

శ్రీ నరసింహగారిని తొలగించు పత్రికలలో శ్రీ త్రిప త్తమువారి విధానమునకు నాస్పృహయే వ్యతిరేకమునకు వ్యతిరేకము వారికి నేను తెలియకలెనుట ప్రయత్నించి యాంఛిరి. నిందులకు జుభాగము నాధారములేదు. శ్రీ త్రిపత్తమువారు చెన్నపురిలో మహాజనసభ హాలు జరిగిన సభకు నేను బావిష్టము స్వామి దాక్షిణ్య గురుమూర్తి గార్లతో పక్ష నిర్దేశముగా నొకనా ముండిన మాట తూర్పి. నా తీర్మానము శ్రీ త్రిపత్తమువారు చేయదలచుకొన్న తేజో స్వయముగ నిర్ణయము చేసుకొనుటగారిని వేరెందు వలనను గాదు. శ్రీ త్రిపత్తములో నే జేరియుండలేదు. ముఖముగా కాంగ్రె సాజ్ఞకు భిన్నముగ జేరదనని నేనుకొనుటలేదు. ఒక మహాత్ము నే నెనుగుచును. ఆమహాత్ముని నామము "అధిక సంఖ్యాకుడు" కాని దాను ప్రభుత్వలయకలెనుట నాకు: చిన్నవని చెప్పినానా సింపుచున్నాను. అయినను సంకీర్ణములేక ధారాశయము ను నన్నులో నేను గలవా కాంగ్రెసు విధానమును శిరసావహించు చున్నాను. జేతము జరుపాటి నాకు ప్రతిరేకమైంది కాంగ్రెసు తన యనుచులపై తేజు కల యధికారమును గోల్పోవు యందు లు జూడ నాకు కడుచింతగ నున్నది. నా నమ్మకమునకు నోటు యొక్క వనితనను సభలో నొప్పొప్పునకాదు తమకు బలగ మెంతయును అజ్ఞానతనము మైలవరముట ధృష్టుగాదు. (అంత కాంగ్రె సేయగ తీర్మానించినవో సంవృత్తి జేయ) కాని ఒకసం గతి జ్ఞాపకమునుకొనదగినది. సంఘములలో తక్కువ సంఖ్యా కులకు ఆమోదకొక పక్షమువారుగ జేరి ఆసంఘములకు తెలివిన యధి: సంఖ్యాకులకు తమలో కలుపుకొనుటగాని లేక ఆ దరగొట్టుటగాని స్వాతంత్ర్య భర్త్యము మాకును అనిమాత్ర యంగీకరింపక తప్పదు. మొత్తముమీద గలవా కాంగ్రెసు విధా నమున నాకు నానమ్మకము సులభముగ లేక పోయినను దాని ని నావరించుట నా శక్తికొలది కృషిజేసెదను. దానుపార్టీ వారు విజృంభించెదరని నాకు సంకోచమే గాని భయ మొ కించుకయు లేదు.

బొంబాయి రాజధానిలో ప్రతియంత్రపరిశ్రమ 298 వ్యాపారముల ప: యము, కూలివిచారణ నివేదిక బొంబాయి లేమరు అధీనువారు ప్రకటించి. 1921 సం మేలో అన్నితర గతుల పనివారంద్రును యంత్రం శ్రమపాడితిని తెలిసికొనుట యుద్ధమునకు వ్యర్థము 1914 లోని సంపాదనతో పోల్చిచూ చుట యావరణ యుద్ధము ఈ విభముననే బొంబాయిలో అన్ని వ్యాపారములందును, సంపాదన, పనికాలము విచారణ చేయబడును.

జాబులు

కాశీలో వైశ్యసత్రం

యాత్రావల్లె వచ్చునట్టి వైశ్యులకు ప్రత్యేకస్థలభోజ నాది వసతులను వేవవిహితకర్తల నే వేవకొనకుట సావకా శము లేమింజేసి గుంటూరుగ వైశ్యప్రముఖులచే రాజవత్సరం బున కాశీలో వైశ్యేభ్యుత్పంబున కేలవైశ్యుల కుపయో గార్థమైన యొక స్త్రమము స్థాపితంబయ్యె. తదాది నేటికరకు ఏ తత్వత్రమండు స్థలభోజన వేదాచరణంబులు చక్కగా నడచు చున్నయది. ద్రవ్యమునమూరినకొలది స్థలమునకు సమీపముగ నున్న స్థలములను క్రయమునకు పుచ్చుకొని గొప్పస్థల వసతులు హెచ్చుగా నుపకూర్చుచును. ఇయ్యది అన్ని క్రమములచే గాక ప్రోహించింపబడుట కవకాశమియ్యకుండునట్లు ఇండియన్ సొసైటీయాట్ట ప్రకారం రిజిస్టర్ కాబడియున్నది గాన కాశ్య తంబుగనడచుటలో సంకేపము దెలు. కలయువారికి రూపు ప్రస్తకము నుచితముగా నందజేయబడును.

మూటూరు గుర్మాథం

కార్యదర్శి

కాశీ ఆర్యవైశ్యసత్రం కమిటీ

హెడ్డాఫీస్ గుంటూరు,

ఆంధ్రదేశము: కాంగ్రెసుమహాసభ

అభ్యర్థకులు: చాలానా మహాత్మువారీ గారు

గతి మూడునాలుగు సంవత్సరములనుండియు ఆంధ్ర దేశీయులు కలుపుచున్న నోము నేకు ఫలించినది. కాంగ్రెసు మహాసభకు జరుపుభాగ్యము కటికి మనకు చేపొరినది. స్థలని యము గావించబడినది. కాకినాడ వైకతస్థలములు సమీపో వ్యము గలిగి మనోహరముగా నుండును. మహాసభకు నిర్వహించు టకు ఏమిదేల రూప్యములను వేయిమంది వాంఛియును నమ తొర్రులగియున్నది. ఏప్రిల్ మాసాంతములో గా గయాదిధా నమును ప్రోత్సహింపి ఆంధ్రనాయకులు మే, జూన్ మాసము లందు వర్తకులను సమీప క్రమమున ప్రోగుజేయవలసియున్నది చాలై మానమునండి సభాకాలానిర్యాణసన్నాహములు జరుగ కలసియున్నవి.

చాలానా మహాత్మువారీ గారు ఆంధ్రభూమియందే సర్కారువారిచే గౌరవించబడిన సంకతి ఆంధ్రదేశీయులు గుత్తింకనగును. అందుచే తిరుగ ఆంధ్రాభినియందే ఆరీసాదకు లను సక్రరించి అధిభక్తి గౌరవములను నెరవలసిన శాధ్యత ఆంధ్రదేశీయులపై నిలిచియున్నది. ఇట్టి మహాభాగ్యము ఆంధ్ర దేశీయులకు గలుగుట యన యద్విష్టము. కనుక కాకినాడ కాం గ్రెసు మహాసభకు చాలానా మహాత్మువారీగారిని అభ్యర్థి పదవికి యొప్పుకొని మన భర్త్యము నిర్వహింపకలసియున్నది. చాలానాగారి గుణగణములను వేరుగ ప్రశంసింపవలెను.

నిస్సాక్షిగడ రామమూర్తి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభ

ఈసభ యానెల 28 వ తేదీని కాకినాడలో జరుపుట కను, ఆందు జరగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభకు తాత్కాలిక సన్మానశంకుము నేర్పరచుట మున్నగు విషయములు చర్చింప బడు ననియు శ్రీయంత్ర ప్రకారం వంతులుగారి తంతివార్తను యానెల 10 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో చదివెతిని. ఈసమయమున నేనొక చిన్న విషయమును పూదించుచున్నాను. కాకినాడలో ముందు కాంగ్రెసు మహాసభకు జరుగవలసిన విశాలవ్రతత మునండే ఒక కుటీరమును ప్రస్తుతము యానెల 28 వ తేదీలో గా నిర్మించి అచ్చటనే మన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుస్థాయిసం ఘసభకు జరుగగోరుచున్నాను. భోజనవసతులు సంకెను ఆంధ్ర దేశీయులనే యేర్పరుచుటయొక్కము. ఏలనగా ఆంధ్రదేశము నందలి కలతావులనండి దయచేయు సభ్యులెల్లకును ఆప్రవేశ మను విశీలవి ముందు కాంగ్రెసు మహాసభ జరుపుటకు తగిన సమస్తసౌకర్యములను యెట్లెట్లు నిర్మించిన యోగ్యముగా నుం డునో తనతమ అభిప్రాయములను తెలియపరచెరు. ఈవిషయ మును కాకినాడ వాస్తవ్యులకుగాని అచటి కాంగ్రెస్ కమిటీ వారికి గాని దే క నే వా ధు రం ధ య ల గు యు ను సాంబమూర్తి ప్రభువులకుగాని తెలియనిదనికాదు. మనసభకు తనవె:చెడు జేకభక్తులలో చాలమంది అనేక కాంగ్రెసులను దర్శించినవారుందురు. వారెల్లరు "మాభేముభేకరస్యతి" యను నష్టి అస్థలమును గాంచినతోడనే యెవరికి తోచిన యూహ

లను వారు నిర్మాణవిధానమునుగ రించి తెలియజేసిరిగను. (తనకు తమ ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ స్థాయిసంఘసభ జరుగుటకును, భోజనాదిసౌకర్యముల నిమిత్తమున్న ఒకటి కందు కుటీరము లను నిర్మించునిమిత్తము కాంతి వ్యూహపరంగాలకు కారణమగు ముం ని నే కాని యిపుడు నిర్మించి. జూలై యొక్క పని యంత్ర డితో నే త్రి:హా: యకము మునుడియు నిర్మి పబోవు వ్యతా బృహదమునకు ముగిల యిక్కరకువచ్చును. ఎట్లన ఆస్థానాజ్య పురివిర్యాకలం కీలనాతాతనలనుండి తలదాచుకొనకుటకును ఆ నే.ములగు సామాను లు:మటవను మిక్కిలి యుపయుక్తముగ నుండును. కాని యూ: మునును కాకినాడ కాంగ్రెస్ కమిటీ వారు యోచించెదరని నమ్ముచున్నాను. ప్రస్తుతవిషయమునకు యినువగొట్టుములవలన నీరు స్పష్టము కాకున్నచో యేయొకటికెందు గుంటులనో తీసి ఆచట జలసచ్చుధి సౌకర్యములను కూడా మన సభ్యులకు చూపింపగును.

దుక్కిపాటి రామనాథం.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 18-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and another Price. Rows include rice, wheat, and other grains.

(2) కత్తు ధాన్యములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and another Price. Rows include cotton and other textile goods.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and another Price. Rows include oil and other food items.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and another Price. Rows include various small goods and household items.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and another Price. Rows include iron and other metal goods.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and another Price. Rows include various types of iron and steel.

(7) రంగులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and another Price. Rows include dyes and pigments.

భారత శాసనసభ

క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోర్టుపై చర్చ జరుగుట

డిల్లీ, ఫిబ్రరి 12:—భారత శాసనసభ తిరిగి ఈ దినమున సమావేశమయ్యెను. సభ్యుల సంఖ్య చాల పలుచగ నుండెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

శ్రీ కాంత్ లాల్ గౌడ్ గారు:—రైల్వే కరిపాలనమును ప్రభుత్వమువారు స్వీకరించుటను గూర్చి జరుగు చర్చయందు పాల్గొన నెంచితిని. ఇదివరకే కోటిని విచ్చించియును. అందుచేతనే గణభూమివారి కీ విషయమున వెక్కిరిచి కోర్కెలు పెట్టెను. ఇదివరకు ప్రభుత్వమునకు నీ చర్చయందు పాల్గొనుట అవసరము. ఈ విషయమును చర్చించుట 27వ తేదీన వీరి కోర్టు వచ్చునని తెలియజేసెను. ఆ దినముననే వర్తక సంఘ సాంకేతిక కోర్టును నడుపుట గాన ఈ చర్చను మరియొక దినమున వీరి కోర్టు రావలెను.

శ్రీ హెయిలీ గారు:—కోర్టుగా ఈ విషయన చర్చయందు పాల్గొనవలసి పోతుందని తెలిసికొనుటకు చాల విచారించుచున్నాను. కాని ఆ విషయన చర్చ సావనయెడల మార్చి మాసమున తిరిగి ఆ చర్చను చేపట్టినప్పుడు, అందుచే నాపుటకు వీలులేదని చెప్పటకు విచారించుచున్నాను.

మరియు మిస్ట్రీ గారు:

ఇప్పుడు:—శ్రీమగిరి అయ్యగారి క్రమశుభ్ర ప్రశ్నోత్తరమునకు, శ్రీ జాన్ బ్రెయిగారు మర్యాదల పిప్పింగు కమిటీయందు నియమింపబడుటకు గల అర్హతలను తెలిపిరి. శ్రీ హెయిలీ గారు ఈ సభ్యులను కార్యదర్శి నియమింపజేసెను.

అయ్యగారు:—యూరపియన్ అభ్యుదయ నియమింపబడినపుడు భారతీయ కార్యదర్శిని నియమింపవలెనని నియమములేవా?

ఇప్పుడు:—అట్టి నియమము లేదు.

ప్రాంతుల ముద్రణము

ఇప్పుడు:—కామతుగారి క్రమశుభ్ర ప్రశ్నోత్తరమునకు, ప్రాంత ముద్రణమునకు గూడ కంపెనీవారిలో భారత ప్రభుత్వమువారు గానించుకొనిన కంట్రాక్టు 1924 సంవత్సరాంతమునకు ముగియదని తెలిపెను. ఈ కంట్రాక్టున దీని కొనుటకు, భారతదేశమునందు ఏ కంపెనీవారిగాని నిధులను నుండిరేమో ప్రభుత్వమువారు విచారించలేదు. కరెన్సీ నోట్లను భారత దేశముననే ముద్రించుటకు గురించి పరిశోధించుటకు కలనలు విల్లీసుగారు రాంగ్ దేశమునకు పంపబడిరి. విల్లీసు, ఆ స్కోలుగార్లు, ప్రొ. ఫులను ముద్రించుటకు గూర్చి గూడ పరిశోధనలను గానించెను. పోస్టాల్ డివిజనుగూడ డిలరీ కంపెనీవారే ముద్రించుచుండిరి. అర్థశాస్త్రాధ్యక్షుల సందర్శన ప్రధానమంత్రి దేశముననే ముద్రించుటకు వచ్చెను.

సివిలు సర్వీసు - జేబీయ భాషలు

శ్రీ హెయిలీ గారు:—మిశ్ర గారి క్రమశుభ్ర ప్రశ్నోత్తరమునకు నిలువ నుడిపెను. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు, దేశీయ భాషలందు కరికులంబోర్డులను కలసియున్నారనియు, కాని అట్లు ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని వేరవార్తలను గాన ఉద్యోగులు తమంతట దామే త్వరలోనే దేశీయ భాషల నేర్చుకొనుచున్నారు.

మలబారు విచారణలు (ప్రాంత్రి) మద్దతు చట్టము

శ్రీ మాన్యు ము హెయిలీ గారు ప్రతిపాదన ననుసరించి 1922 సం. మలబారు విచారణలు (ప్రాంత్రి) మద్దతు చట్టముపై చర్చ ప్రారంభమయెను.

శ్రీ చాదరి గారు:—ప్రతిపాదన ప్రకటించబడినపుడెల్ల అట్టి శాసనము ముగిసిన తరువాత దోషుల నందరినీ తీసివేయుటకు ప్రభుత్వము వాగ్దానముగలదు. ఈ ఆచారమును ప్రస్తుత సందర్భమున మరుగున పెట్టినది నుడిపెను.

శ్రీ పి.గిరి అయ్యగారు:—అట్టి స్వల్ప విషయములందు భారత శాసనసభవారు జోక్యము పుచ్చుకొని చట్టముల గానించు వస్తువులను తొలగించుటకు గాన భారత ప్రభుత్వ చట్టమునకు సవరింపవలెననియు ఈ అధికారమును రాష్ట్రీయ శాసనసభల కొసగ వలెననియు నుడిపెను.

శ్రీ మాన్యు ము హెయిలీ గారు:—అట్టి విషయమున ప్రాంతీయ వారి కధికారములను ముగిసిన శాసనసభవారు తాసింపిరి. ప్రాంతీయ కధికారమునకు వారికి అధికారము లేదు గాన, ఆ శాసనమున ఆచారాలలోకి తెచ్చుటకు గాన భారత శాసనసభవారి ఆమోదనతోనే కేరెట్టు చేయవలెను. శ్రీమగిరి అయ్యగారు చెప్పినది చాల పెద్ద ప్రశ్న అని నుడిపెను. విజ్ఞ సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోర్టు సవరణ చట్టము

తరువాత, క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోర్టు సవరణ చట్టము చర్చయందును. ప్రధానమున ప్రతిపాదించుటకు చాల సవరణలు వీగిపోయెను.

గొప్ప నేరముల సందర్భమున బామీ నొసగుట

మాన్యు ము హెయిలీ గారు:—497 కేసు ననుసరించి, బామీ నొసగుటకు కేసులందు, ద్వైపాంతర శాసనము గాని, మరణశిక్ష గాని విధించిన గొప్ప నేరములను నిందితుల దొంగిలెను, కోర్టు వారును పోలీసులకు కేసులను నమ్ముటకు తగిన ఆధారము లున్నయెడల బామీ నొసగుట అని నిర్ణయించుకొనెను. ఈ విషయమున న్యాయాధికారుల విశేష శక్తి నుపయోగించుటకు నిర్బంధము లను విధించరాదనియు, బామీను అంగీకరించినాని కేసులందు ఉచితమున దోషియుట చేజిక్కిలు ప్రకటించుచున్నదియు విష్ణుదాసుగారు సవరణ చేసెను. అధికార సభ్యులలో నధిక సంఖ్యకులు సవరణను అనుమతించిరి.

శ్రీ హెయిలీ గారు:—ప్రతిపాదనను గురించి నిందితులయెడ, శాసనసభవారు పక్షపాతముతో నుండినపుడు తీర్పులు గానించుటకు వారోపణమున కట్టి ఆధారమును చేపడిరి. క్రిమినలు ప్రొసీజరు సర్వీసులందుండిన గాని క్రిమినలు ప్రొసీజరు చర్చయందు లేదు. నిందితులకు తన నిర్దోషిత్వమును నిరూపించుటకు న్యాయమునకును పాటుముల నొసగుటలేదు. ప్రస్తుత చట్టము కేసు విచారించక పూర్వము నిందితులకు దోషియనియో నిర్దోషియనియో చూపిస్తేలు ముందుగానే నిర్ణయించుకొనవలసినవియ్యను. బామీ నొసగుట అని కేసులందు చేజిక్కిలును సందర్భముగ తన విచారణ నుపయోగించ వలెగలగా లేదు. ఈ సవరణను చేర్చుటయెడల గౌరవనీయుడను, భవిష్యమున అగు నిందితులకు గూడ చేజిక్కిలు బామీను నంగీకరింప వలెననియు, అందుచే నిందితులకు తనను సమర్థించుకొనుటకు కలియకు సవరణము అందెను.

టాంకిన్సు హాగార్ల కవరణను ఎదిర్చిరి.

శ్రీ మాన్యు ము హెయిలీ గారు:—ఈ కవరణ సంగీకరించుట చాల అపాయకరమని ఇదివర కధికార సభ్యులు, నిర్దేశ చర్చల నొనర్చినదిని సేవమాలోచించుచున్న “పోలీసు అధికారులకు” ఇట్టి అధికారమునకు గాదు. పోలీసు అధికారులు నిందితులనుండి లభించుచున్న పుచ్చుకొని బామీనియు నంగీకరింపవచ్చును. దుష్టుడగు చేజిక్కిలు ఒక బండిపోటుదారులకు బామీ నొసగినయెడల వారకు తప్పించుకొని ప్రజలకు తిరిగి యుచ్చాతముగలిగింప గలెం గవచ్చును. అట్టివానిని పట్టుకొనుటకు మరియొక రీతిరములు కట్టెను. సవరణను పోలీసులకు తెల్పగా ననుకూలముగ 24 గురు ను ప్రతికూలముగ 41 గురును కమ్యూటేషన్ గురులచే నిరాకరింపబడెను. సభ్యులంతట ఫలపరములకు లేచిరి.

వివిధ నాయకుల సమావేశము

అనధికార సభ్యులు వెడలిపోవుట

ఫలపాంతరము తిరిగి శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. సాయంత్రము 5 గ 4-5 నిమిషములకు, మాన్యు ము హెయిలీ గారు, ఢిల్లీయందు జరుగు వివిధ భారత నాయకుల సమావేశమున (తెలంగాణ సమావేశము) పాల్గొనుటకు గాన కార్యక్రమము నాపరలసిదని ప్రతిపాదించిరి. ఈ విషయమునకు శాసనసభకు సంబంధము లేదని అభ్యుదయ ప్రతిపాదనను తోసివేసెను. తరువాత అనధికార సభ్యులలో చాలమంది సభను వీడి వెళ్లిపోయిరి. అందుచే సభయందు కధికార సభ్యులతో గలసి 21 గురు సభ్యులు మాత్రమేగలరు.

బామీ నంగీకరించుట

రంగాచారి గారు:—497 వ కేసు ననుసరించి సవరణను పాదించెను. బామీ నొసగుటకు కేసులందు, నిందితులకు సేరము నర్పించిన చేజిక్కిలును దోషియెడల బామీను నంగీకరింపవచ్చునని ప్రస్తుతముగలదు. నిందితుడు బామీను తెలియదలసందినయెడల న్యాయస్థానమువారి లొంగిండి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించవలె నమ్ముటకు సరియగు కారణము లున్నయెడల బామీ నొసగుటకును రంగాచారి గారి సవరణగోచరమయెను. ఈ సందర్భమున తీవ్రమైన చర్చ జరిగెను. ప్రభుత్వ సభ్యులు తీవ్రముగ వెచ్చుటచే సవరణ వీగిపోయెను.

మరియొక సవరణ

రంగాచారి గారు మరియొక సవరణను ప్రతిపాదించిరి. ప్రభుత్వ సభ్యులును సభవారును దాని నామోదించిరి. బామీను నంగీకరింపదగిన కేసులందు విచారణ ముగిసినతరువాత తీర్పు చెప్పక పూర్వము, నిందితుడు నిర్దోషియని న్యాయాధికారి దలచినయెడల నపుడు నిందితుని కడనుండి, తీర్పుదినమున హాజరగుటకు పూచీ కత్తు పుచ్చుకొని విడుదల చేయవచ్చునని సవరణయందుగలదు.

శ్రీ హెయిలీ మాన్యు ము హెయిలీ గారు శ్రీమగిరి అయ్యగారి సేరనున్న సవరణ నుపాదించగా నంగీకరింపబడెను. అర్హత గల న్యాయస్థానమువారు గానించినప్పుడు, అట్లు కోర్టువారు,

196 ఎ 476 ఎ 476 డి కేసుల ననుసరించి కార్యక్రమమున తప్పులుండె నను కారణముచే రద్దు చేయరాదని సవరణయందు గలదు.

తరువాత, హెయిలీ గారు ప్రతిపాదించిన కోర్టు సవరణ అంగీకరింపబడెను

శ్రీ మాన్యు ము హెయిలీ గారు:—గవర్నరు తెలంగాణ గారు నిర్ణయించిన దినమునండియు అనుబంధంలోకి వచ్చునని సవరణ నుపాదించగా నంగీకరింపబడెను.

ఇంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి బుధవారమున సమావేశమగును.

సిల్వానునకు కూలీలు వలస పోవుట

డిల్లీ, ఫిబ్రరి 10:—సమావేశము తిరిగి మధ్యాహ్నము సమావేశమయ్యెను. సిల్వానునకు భారతీయ కార్యకులు వలస పోవుటకు గురించి ప్రభుత్వమువారి శిక్షణకు లనపై చర్చ జరిగెను. కూలీల చేతన నిర్ణయము

హాగ్ గారు:—భారత దేశమునండి వలస వెళ్లిన కూలీల చేతనములను నిర్ణయించుచు 1924 సం. ఏప్రిల్ లోగా గవర్నరు తెలంగాణ గారిని, భారత శాసన సభలకును సంక్షిప్త కరమగు విధమున శాసన మొక్కవలెనని అని సవరణ నుపాదించెను. వలసపోయినయెడల తమ కేసులను చేతనముల గురించి ముందు తెలిసికొనుట భారతీయ కార్యకుల కవునవలసిన నుడిపిరి.

తెలంగాణ ప్రతిపాదన గారు సవరణను అనుమతించిరి. తీర్పుయందు ఎంత హెచ్చినను గల 40 వర్గములలోను సిల్వానులో కూలీల చేతనము తెలియజేయునది. తేయాకు ఖరీదుకముగ హెచ్చుటచే ప్లాంట్లకు లాభములు మాత్రము నూటికి 100 వంతున హెచ్చుచుండెను.

మాన్యు ము హెయిలీ గారు

సమస్యను గూర్చి:—ప్రభుత్వము ముగియక సవరణను చేర్చవలెనని ఉపపాదించిరి. “1924 సం. మార్చి 5 వ తేదీ లోగా గవర్నరు తెలంగాణ గారు నిర్ణయించు దినమునండి గాని, ఈ ప్రకటనము గానించిన దినమునండి గాని ఆరుమాసములలో గాని” ప్రభుత్వమువారు వలసవచ్చు కార్యకుల కొసగు నిర్ణయ చేతనముల నిర్ణయమునందు ముందుగా గవర్నరు తెలంగాణ గారి అనుమతిని పొందవలెను. ఈ ప్రకటన తరువాత 1924 మార్చి 5 వ తేదీలోగా సిల్వానునకు వలసవచ్చు కార్యకుల సంఖ్య 10000 కంటె సధికముగ నుండరాదు. ఈ ప్రకటన గానించుటకు దినము నుండి మూడుమాసములలోగా, కూలీల చేతనములను అభ్యుదయ నూటికి 50 వంతున హెచ్చించవలెనని సిల్వాను ప్రభుత్వమువారు ప్లాంట్లను గోరవలెను” అని సవరణలో గలదు. ఇందువలన కృత్రిమము కంట్రాక్టుల నొసగు కూలీల హెచ్చుపుట్టుకు విలువదని సమస్యను గూర్చి నుడిపిరి.

విల్లీసు గారు:—చేతనముల నిర్ణయమును ఎదిర్చిరి. దక్షిణ హిందూ దేశమునందు కూలీలకు విచ్చుపుచేతనము లాసగలదు చుండెను. ఇంతకంటె సిల్వాను చేతనములు చాలా లాగునందున,

శ్రీ మాన్యు ము హెయిలీ గారు:—ప్రతిపాదనను అనుమతించిరి. ఈ ప్రకటనను 1924 సం. ఆక్టోబరున కమలునందును సనియును ఈలోపున సిల్వాను ప్రభుత్వమువారు, కనిష్ట చేతనమును నిర్ణయించియెడల తరువాత గూడ సమలునందును సనియు నుడిపెను.

శ్రీ గారు:—1917 సం. భారత దేశమునండి సిల్వానునకు కొక రాయబారము జరిగెను. అచ్చటి చేతనములు సంతృప్తికరముగ నుండెనని వాడుతెలిపిరి. చేతనములు హెచ్చిన యు, కార్యకులందు ఎక్కువ కట్ట పుచ్చుకొనుటచే మనియు సిల్వాను ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. అట్టి సమయమున చేతన నిర్ణయమును గోతుట మంచిదిగా దనిరి.

సమస్యను గూర్చి:—సవరణ వీగిపోయెను. హాగ్ గారు సవరణను వీగిపోయెను.

శ్రీ మాన్యు ము హెయిలీ గారు:—సిల్వాను ప్రభుత్వము వారు చేతన నిర్ణయ మొనర్చినయెడల 1924 ఆక్టోబరు మాసము నకు తరువాత గూడ నిది అనుబంధంలో నుండునని ఉపపాదించెను. సవరణ నిరాకరింపబడెను.

హాగ్ గారు:—ప్రెయిలు సెటిల్మెంటులకును, షెడ్యూల్ టెరు, మలయా రాష్ట్రములకును కార్యకులు వలసపోవుటకు గూర్చిన ఈ ప్రకటనను అంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించెను.

రంగాచారి గారు సంతోషముతో ని ప్రతిపాదనను అనుమతించెను.

జోషి గారు:—మలయానుందు ప్రభుత్వమువారు కొక ఏజెంటును నియమింపవలెను. అచ్చటి భారతీయులకు నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యకొసగు నట్లు నర్పవలెను. ఈ ప్రకటనలందు కార్యకులు సమ్మెకట్టుట చట్టవిరుద్ధముగ నెంచిన యెడల నట్టి చట్టముల తొలగించు నట్లు నర్పవలెను.

శ్రీ గారు:—ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన కర్మ గారు అవుసరములకు చర్చదీసుకొనెదమని వాగ్దాన మొనర్చెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

గోదావరి డిస్ట్రిక్టుకోర్టులో

D. P. No. 27 Of 1923

Between

పిటిషన్లు

శ్రీరాజా వాడేపు విశ్వసుందరరావుగారు.

సా. వేగాయమ్మపేట.

And

రెస్పాండెంట్లు: - రంగవాయికమ్మగారు

సదరు సంబంధము లేకుండా నాపేరారావుగారికి లోకులకల్ల రావలసిన భాగములు రాబట్టుకొనటకు వారసత్వపు యిష్టాంతమును పిటిషన్లు గారికల్ల పై నంబరున పిటిషన్లు దాఖలు చేయబడినది. ఇదరు పిటిషన్లు ఫిబ్రవరి 27 1923 తేదికి వాయిదావేసినారు. యందుకు యెడతెనా యేమైనా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల సదరు తేదీని స్వయముగా గాని వేరే మూలముగా గాని వాదనలు కోర్టువారికి మనవి చేసుకోవలెను.

8-2-1923 రాజవండ్రి

పా. కనకరాజు వాది శక్తిలు.

సర్కారు తుమ్మచెట్లకు తెండర్లు

వంగోలుతాలూకా చీమకుర్తి గ్రామములో సర్కారు చెరువులో సుమారు 9000 పెద్ద తుమ్మ చెట్లు కొనుటకు తెండర్లు కావలసివున్నవి. సదరు గ్రామము - వంగోలుకు 13 మైళ్ల దూరములో వున్నది. మంచినీటి మార్గము. యీ నెల 15 తేదీ లోగా తెండర్లను వంగోలు సబ్ కలెక్టరు ద్వారా వారి పేరటకు పంపుకోవలెను. పై విషయములు విస్తరించి తెలుసుకోవలెనను వైవారికి వ్రాయవచ్చును.

వి. ఆర్. నారాయణస్వామిఅయ్యర్,

9-2-23

కలెక్టరు.

మంగలి కత్తులు

కప్పుతాళములు.

అంధ్రప్రదేశ్ లో చేయబడినవి. ప్రాశస్త్యము.

కంటే ధరల క్కాటలాగున వ్రాయును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

బ్లూ బండ్ లాక్ టేకర్స్ Ltd.

హైదరాబాద్. (గోదావరి)

తెలంగాణ లోని: "వెంకటేశ్వర్లు" హైదరాబాద్

మలయచందనము

గనేరియా అను ఔషధమునకు విశేషము

వర్ణము లేదు. పిండాలో పని చేయ.

ఎలుపు, కలుపు, వచ్చు, అను మూలములతో గల గోగమున మూలము

పూటలతో మూస్తును. శ్రీలంకను

వ్యాధులకు కూడ ఇది కావలయును

(251) దట్ట 1 కి 2 కి 2 కి

గంధర్వ ఫార్మసీ, రామవరం(గోదావరి)

ముఖ్య గమనింపు (గీతా)

మోగ్యతాపత్రములు

(2) కాశీపట్టణమునం దుండు, దుర్గా మెడికల్ హాస్పిటల్ నులెమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను సకాలమునకు ప్రసరియాయెను.

సేపాల్ 14-5-22

రాజానరేంద్ర నర్ బంగ్ ఆఫ్ సేపాల్

మాలవ్యా, నెహల్య పండితుల

ఉపన్యాసములు

12 చేజీలు ఖరీదు 0-6-0 దిరునామా:- శ. సుబ్బారావు, తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశము

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 12:- స్టేటుకౌన్సిలు ఈ దినమున తిరిగి సమావేశ మయ్యెను.

నిర్బంధ శాసనములు

శ్రీరాజుగారు:- కాశీబాదరు మహాకాశాగారికి ప్రత్యక్ష తర మొసగుచు, నిర్బంధశాసనముల సంఘమువారి సూచనలం దిశన మిగిలియున్న చట్టములను గురించి, ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి రెట్టికాసముల నొనర్చుటకు ఉద్దేశించలేదని నుడివరి నూతన స్టేటుకౌన్సిలు భవనము

గో. మ. హాఫీ:- లాలా శుకవీరసింహాగారికి ప్రత్యక్ష తరమిచ్చుచు 1926 జనవరిమాసమున, స్టేటుకౌన్సిలువారి సూచనభవనము తయారగునని నుడివరి.

అధ్యక్షుడు

శ్రీశ్రీలక్ష్మణ్ నోటీసునిచ్చిన సభ్యులు కొందరు మోజరుగాక పోవుచుండుటచే చాల చిక్కులును ఆలస్యమును గలుగుచుండెననియు ఇకముం దిట్టిచిక్కులను గలుగజేయకుండుటకు యెత్తించవలెననియు అధ్యక్షుడు నుడివెను.

రాజ్యపరినిధిగారి అనుమతించిన బిల్లు రాజ్యపరినిధిగారు, క్రిమినల్ ట్రైబ్యునల్ సవరణ చట్టము, శా. అనుమతి నొసగెనని కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

భారత సైన్యసమ్మేళనము

గో. దిన్నావాచాగారు:- తన తీర్మానమును కొలదిమార్పుతో ప్రతిపాదించెను. ప్రస్తుత సైనికవ్యయము దుస్సహాయము నుండెనుగాన ప్రస్తుతమున్న 1859 సం॥ ప్రకృత సమ్మేళన విధానమునందు చాల ముఖ్యము లగుమాపు నొనర్చవలెనని తీర్మానమునందు గలదు.

1859 సం॥ న ఈవిధానమున ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించినప్పుడు పార్లమెంటునందును, ఓడియా కౌన్సిలునందును భారత రాజకీయజ్ఞులును, భారత ప్రభుత్వమువారును అభ్యంతరములను తెలిపిరి. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు కృత్యపట్టికయందు 30 కోట్ల లాటునకును, ఆర్థికచిక్కులకును ఈ విధానము ముఖ్యకారణము. భారత ప్రభుత్వమువారు అగ్ల ప్రభుత్వాధికారులకంటె తేలికైన, భారత కార్యదర్శి బాబులును, వివిధవిచారణసంఘముల, ని. వేదిక లును ఈ యభిప్రాయము నే సకారణముగ యుజువు చేయుచుండెను. కావున సభాసభ్యులకు పాస్టెలుగారు ఇట్టి విధానము చాలవ్యయకరమనియు, ఇది అగ్లదేశమునంటి భాగ్యకంఠమను దేశమునకు సహాయము భారతదేశమునంటి వీరదేశమునకు సహాయము నుడివరి. ఏది ఎట్లున్నను, ఈ విధానము ననుసరించి సంగ్రామ కార్యాలయము వారప్రదప్పుడు గోరుచుండుకొరిగలను భారత ప్రభుత్వము నిర్వహించుటకున్నది. ఈవిషయమున భారత ప్రభుత్వమువారి మోజులనున్నట్టి సంగ్రామ కార్యాలయమువారు వెదకే విని వెట్టుచుండిరి. ఈ విషయమున భారత ప్రభుత్వమువారి కేటి హక్కును తెలిపి వారు తెలి

లువుచుండిరి. ప్రజలు భరింపలేని భారమును సంగ్రామ కార్యాలయమువారు భారతదేశముపై మోపిన యెడల పరిపాలనము సంక్షోభముగ నెట్లుండగలదు? భారతదేశమును స్వాతంత్ర్యముగ రిపాలింప జనుదొంగిన రీతింను ప్రభుత్వము ఈ అవస్థాయందును లొంగింపగలెను. అట్లొంగియెడల భారతదేశమును అగ్లదేశమును పరస్పరభావముతో పనిజేయు పిలుచుదును. అట్లుగాని యెడల చాలవిచారకరమగు ఫలితములు గలుగును (హర్షము)

రాలిన్నను ప్రభుత్వ:- సర్వసేవాని గారిటుల నుడివరి. ప్రతిపాదనని యెడల నాకు కొంతపానుభూతి గలదు. కానివీరి తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారంగీకరింప జాలరు. ఇందుకలన వ్యయము తగ్గుటకుమారు హెచ్చును. రాజకీయ ప్రకృత కారణములచే విమర్శలు ప్రభుత్వమున దీని నెదిర్చిరి. సైనికదృష్టితో జూచిన యెడల నిందుచే కున్నట్టియా కంపెనీ సైన్యము కలిపి సైన్యవధి సామర్థ్య వంతుముగను, తిక్కుత వ్యయకరముగను నుండెను. భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ తమ బ్రిటిషు పటాలములను విడదీసి పోషించు నెడల నిప్పుటి కంటె నధికవ్యయమగును. భారతదేశమున పర్యటన మొనర్చుటకు మూలములేకమునై సే అవ్వదప్పుడు జనుదొంగు బ్రిటిషుపటాలములకంటె నిది అధికవ్యయకరము. ప్రతిపాదన సం గీకరించినయెడల పటాలముల సామర్థ్యముతగ్గును. భారతదేశము ప్రపంచమున నైదవవంతు ఆక్రమించియున్న కంటె పవలసిన గరి హద్దుల వైశాల్యవధికము. భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకపటాలముల ఏర్పరుపగోరునెడల నింగుండునందు ప్రత్యేకముగ రిక్రూటింగుపట్టికని ఏర్పరుపవలెను. వారి కి తొలక వ్యయమును భరింపవలెను. అంత అధిక వ్యయమును భారత పౌరులు భరింపజాలరు. అంతియగాక ఇందుకొరకు అంగ్లేయు రిక్రూటింగు అధికారులతో పోటీ జేయవలసినవచ్చును. ప్రస్తుతముకంటె పెన్నను అధికముగ గోరెదరు. అగ్ల ప్రభుత్వము వారెంత మొత్తము విధించినంత చిల్లించవలసినవచ్చుచుండునను విషయము నిజమే వ్యవహార రీత్యా ఇట్లు, దుష్టచరిత్రమిగాని, సంగ్రామ కార్యాలయమువారు, భారత ప్రభుత్వమువారి పై అధికారులను భావముతోగారు. కొంత కాలమునను పూర్వము మెసటోమియానుందు బ్రిటిషు బెండార్లకి దామాషాయి కల 1 కి 650 సవరణలు చెల్లింపబడెను. అదేదేశమున రిక్రూటల బ్రిటిషు పటాలములకు కల 1 కి 650 సవరణలుయ్యెను. అందుచే, దిన్నావాచాగారి ప్రతిపాదనను సంగీకరించిన యెడల చాల వ్యయకరము. (హర్షము).

పురుషోత్తమదాసు భావూరుగానుగారు:- వాచాగారిని ప్రశంసించెను. వెల్లీకమిషనువారి నివేదికమునుండి నిదర్శనములనుజూపి ప్రతిపాదనను బలపరచెను. భారతీయ ఆతివాదులు కాంతముగ ప్రస్తావించి, సరిహద్దు ప్రాంతమున కాంతిలేనిది, సైనిక వ్యయమును తగ్గించవలెనని లాలా చందుగారు తెలిపిరి.

తీర్మానము విగిపోయెను. అనుకూలముగ 12 గురున (వతిపూలముగ 15 గురును సమ్యక్తుల నొసగి, సభ అంతటితో ముగిసెను. బుధవారము సమావేశముజరుగును

తృప్తికరముగాలేనిచో వాపసుతీసుకొని పైకముతిరిగియిచ్చుటను

గుర్పి మీరేమియు సంశయపడ నవసరములేదు. యీ విషయమునాకడ ఒకసారిచేయు చేసినవారి కెల్లంతును, తెలియును.

Advertisement for a cup of tea. It features an illustration of a cup and saucer. Text in Telugu describes the benefits of drinking tea, mentioning it is a healthy beverage that can be enjoyed at any time of the day. It also mentions that the tea is made from the finest leaves and is available in various flavors.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

ఈ దివ్యామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అమానుశక్తి మోపించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రభాతువును బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోగొట్టును. ఇది తయారొగులకు, రక్తప్రసారొగులకు, నరముల యందు జలములేని రొగులకు మిగుల నుత్తమమైనది చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలనశీలమును, అతల్లియు, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును పోగొట్టి, నోటికి మంచించిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచితానా మును కలిరమనకు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకు కలిరక క్షితిమించి పనిచేయు. కారలకు సర్వకాలములయందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు సందేహము లేదు. యియ్యది కేవలము అమూల్యములైన ఓషధులచే తయారచేయబడిన దివ్యామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బుడ్డి 1-కి రూ॥ 4-0. ప్యాకెండు మరయు పోస్టేజి వర్గ రాబు తరుగా నివ్వవలెను. మా మందుల బాపితాను కొరవరానికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపుకపిధి, మద్రాసు. తంజిల్పడన్:- పండిట్, మదరాసు.

చేమన	శేమనోహరి *	శ	గన్నయక	శృంగధిప
మమలి	కళహస్తిలింగ *	త	దాశరథి	కృష్ణ
భాస్కర	రామలింగేశ *	క	నరసింహ	భాద్రాద్రిరామ
సత్యవతి	కవిచాడపు	ము	మానసబోధ	వాసుదత్త
గురభాంజె	గజరాజు	లు	భద్రానిధి	పంచవింశతి
శృంగార చక్ర *				

0-2-0

0-8-0 *

మైలాపూరు

విక్టోరియాడిపో,

మద్రాసు.

వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు చుక్కలతో రుచి రాకమునకే త్వరపడుట
చూడవచ్చుట వెంట్రుకలపై నెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానీయకము.

నేడే

కొమిసియా నూనెను

వాడుట వెంట్రుకలపై నెట్టుడు.

ఇది విజృంభణ చేయుచున్నది.

వెంట్రుకల పట్టి కొరక మున్నను, కొరక మాండ్ల మున్నను,
యెడల విజృంభణము.

వెంట్రుకలు చిట్టలు గాని, గరుగు గాని యుండదు.

మా వెంట్రుకలు చుక్కల యెట్టుటే మైలమనమున గర్భి కట్టు
కల నుండి మెరుగు చేయుచును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరచించి చూడుము.

వెంట్రుకలు యెట్టుకృత్తి యగునో కనిపెట్టుడు.

కొమిసియా తలనూనె నిన్ను శర్యోత్కృష్టమనిగ జేయును.

తల నెట్టి 1-కి 2-క తూరాయి. 2. కి. చాల్చిలు ప్రత్యేకము.

అన్నిచోట్లలోనూ ఈ క్రింద తెలుగునాడే ప్రచారము

నికలయించుచున్నది.

ఇది మందు లయ్యకా రుచివికలమున్ను, శరత్ లయ్య

మాత్రము మాత్రము ప్రత్యేకము, లేక అక్షర రాకలినప్పుడు మాత్రము మాత్రము మాత్రము, తలనూనె.

"ఓటో డిల్ బహర్" కు వ్రాయుడు.

ఇది విజృంభణ చేయుచున్నది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1 కొమిసియా 1-కి 2-క తూరాయి.

1 కొమిసియా 1-కి 2-క తూరాయి.

1 కొమిసియా 1-కి 2-క తూరాయి.

కొమిసియా తలనూనె రుచి వికలమునకు చుక్కల పిక్కిరి

చుక్కల పిక్కిరి చుక్కల పిక్కిరి చుక్కల పిక్కిరి

అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ షాండు

కెమికలు కంపెనీ,

155 బామ్బాయ్, బాంబాయి.

త్వరపడుడు!! మించిపోవును!!

800 టిక్కెట్లు మాత్ర మే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

అయ్యలూరు!!
కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని వా లాలూరు మ్యూజిసింగ్ నెం 148 రు 50 కెందరిగిస్తున్నమేడ అద్దాల
బిరుదాల ఫిట్టింగ్ సహా గవర్న మెంటువారికి తెలియజేసినవికల లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500
టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్ర మేకలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినవో దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూ ర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీయన్ను ప్రత్యేకమున్న అధికారికలోను, స్వరాజ్య
దినపత్రిక, ప్రముఖమైన గొప్పయద్యోగమున, పెద్దమనుష్యులయెడల ఏలూరులోనే లాటరీ కలపబడును.
3. టిక్కెట్లకల్ల కమాలయ్యే సామ్యుల్ యేజంట్ కమిషన్ గవర్నరా ఖర్చుపాసే మిఠాసామ్యు
లాటరీ వేయుచున్న ఏలూరు వెంట్రుకల కొరకలతోనే అపరేటివు ప్యాంట్లో నుంచబడును.
4. ఈ కేరళ కనకాలు మయాలాలేవు. లాటరీలో గెలుపొ. దినవారు వెంటనే తమస్వంత్రఖర్చులతోక్రమ
మైలమనము ప్రాధాన్యముతో విజృంభణ చేయు కొరకలను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేర, నివాసము స్పష్టముగ వాసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5-0-0 చొ॥ వా
మేల వచ్చినప్పుడు చేరియెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరగ టిక్కెట్ల పంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను
వారికి టిక్కెట్లు కమిషన్ గా నిర్వహింపబడును.
6. టిక్కెట్లు 5. పి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు తప్పనిదే నివాసు యివ్వబడును.
ఏలూరు
డి. 1-1-1623

మాటూరి సర్వేశం.

కేడవాక్కు వారుడు,

రత్న పురుష లేహ్యం

నుఖివ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన ఇతర కారణముల
వలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోసినచి బలముకలగ జేయును. ఈ
మూలికామహిళ తెలియనివా రుండరు. విశేషించి వాయు నశ
నరము లేదు. శీ 1-కి రు 2-4-0 లు. కొరకలారికి కేటాను
క వికలము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలాకాలమునుండి కిల్లె-ఖండునాణె చీరక
తలగుడ్డలు వగయిరా బట్టలు తయారుచేయుచున్నాము. మ
బట్టలు ప్రతిగామమున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతిమార్కట్టున అమ్మ
చున్నవి. యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు నాణ్యము లేనట్లు
వంటిన్ని ఉతికిన చాడల బాడలు పడేటటువంటిన్ని కిల్లె-బట్ట
లు తయారుచేయించి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచు
న్నారు. సదరుమోసము తెలుపుకొనుటకు గాను మా బట్టలు
ప్రతిఖండువానైన మాపేరుపుచ్చ బొమ్మకట్టి అంటించి యీ
న్నాము మాత్రాద్రస్సు లేనటువంటి కిల్లె-బట్టలు మావి కాదని
గ్రహించవలెను. మాపేరుతో పుచ్చట్టువి మార్కెట్లో మామనియూ
కొరకలెను. కొరకలయెడల ధరలు తెలియజరచెదము. కిల్లె-బట్ట
లు ఉత్తమకానుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము పా 1-కి
రు 0-12-0 చుప్పానలమార్కెటు.
కెల్లి గాఫ్ లడెస్సు, ముప్పన సోమరాజు, వీరాజు
అగ్రగుడ్డు. పెద్దాపురము, గోదావరిజిల్లా.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రత్నహారము పోగొట్టి రత్నమును కలిగియున్న వేయి
మంది వేరెన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా పిల్లకాండం ఎర్నెట్లెనను తలాలాభము
ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 మనమవాడి, బాంబాయి

30 దినములువరకు

మిక్కిలి తగ్గినవెల!! త్వరచేయండి!!
GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM
BRACELET WATCHES.
3 సంవత్సరము గ్యారంటీగల
రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం ప్రేస్ లెక్ వాచ్
కొత్తమాస్తరు అమెరికా U. S. A ముంచేరి గడియారములు
ఈ గడియారం మాయొక్క

సాంత అర్ధరూపై దృఢమైన తీర
సామానులలో తయారై చేబబడి
ప్రతి సంవత్సరము రేడియం అను
వరకు పెట్టుబడియున్నది. చీకటిలో దీపము సహాయములేక గం
టులు చూడకగినది. ప్రేస్ లెక్ యను చేతిగొలుసు, చిన్నది
పెద్దదిచేయువట్టు స్ప్రింగ్ పెట్టుబడియున్నది. ప్రతి గడియారము
చక్కగా పరిశోధించి 3 సంవత్సరములు గ్యారంటీ ఇవ్వమతో
తంపబడును. మియొక్క విలాసము తెలియజేయు వికలముగా
వ్రాయవలెను. పి. డి. థార్ని ప్రత్యేకము 1. రవుండు రోల్డ్
గోల్డ్ రేడియం ప్రేస్ లెక్ ముంచేరి గడియారము, షిల్డ్
స్ప్రింగ్ గొలుసు చేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల. షిల్డ్. గొ
లుసు చేరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల షిల్డ్ గొలుసు చేరి
రూ. 10-8-0.

సోత్ ఏజంటు-సారథి. అందు, కో.
తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

నులగమై అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథము
ప్రతియింటి నుండదగినది అందరుచేయదగిన మందులు 1కి 1-4-0
(2) పి. పి. 0-8-0
ఆరోగ్యదర్శనము:- వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు
కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది
1 కి 0-8-0 విసి 0-4-0
ఆయుర్వేదచరిత్ర:- ఆరోగ్య, వైద్య, శారీర, నిధాన
వస్తువులు, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యవృత్తి.
మారిది యుచితము. చందూరు 2-8-0
వై 8 ని ఏక కాలమును కొరకలారికి 8-12-0 లకు పంపెదము,
ఆయుర్వేదగ్రంథమండలి, పెరిదేపి. (నెల్లూరు జిల్లా.